

Jaarverslag 2007

SGP

**Staatkundig
Gereformeerde
Partij**

Jaarverslag 2007

INHOUDSOPGAVE

Secretariaatsverslag

1.	Inleiding	4
2.	Organisatie	4
2.1	Bestuur	4
2.2	Personeel	4
2.3	Interne organisatie	5
2.4	Europees Parlement	5
2.5	Netherlands Institute for Multiparty Democracy (IMD)	6
2.5.1	Organisatie	6
2.5.2	Mandaat	6
2.5.3	Partijcoördinatoren	6
2.5.4	Regio	6
2.6	Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa van de SGP (VOE)	7
3.	Activiteiten	7
3.1	Partijdag 2007	7
3.2	Plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen	7
3.2.1	Regiobijeenkomsten / vitalisering plaatselijke kiesverenigingen	7
3.2.2	Ledenwerving	8
3.2.3	Overleg provinciale propagandacoördinatoren	8
3.3	Statuten	8
3.4	<i>De Banier</i>	9
3.5	Burgemeesters	9
3.6	Verkiezingen	9
3.6.1	Provinciale Staten	9
3.6.2	Eerste Kamer	10
3.6.3	Evaluatie Tweede Kamerverkiezingen	10
3.7	In- en extern overleg	10
3.7.1	Communicatie, voorlichting en vorming (CVV)	10
3.7.2	Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram	12
3.7.3	Overleg met bestuur ChristenUnie	13
3.7.4	Voorzittersoverleg politieke partijen	13
3.8	Ad hoc commissies	13
3.8.1	Commissie waterschapsverkiezingen	13
3.8.2	'Begeleidingscommissie mr.dr.s. S.O. Voogt'	14
4.	Guido de Brès-Stichting	16
4.1	Inleiding	16
4.2	Bestuur en personeel	16
4.3	Publicaties	17
4.4	Guido-conferenties	18
4.5	<i>Zicht</i>	19
4.6	Communicatie	20
4.7	Organisatie	21
4.8	Statistieken	21
4.9	Tot slot	21
5.	SGP-Jongeren	22
5.1	Bestuur	22
5.2	Voorzitter	22
5.3	Jeugdwerkadviseur	22
5.4	Medewerkster	23
5.5	Politiek Bestuur	23
5.5.1	Commissie Binnenlandse Zaken (BZ)	23

5.5.2	Commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw (DOL)	23
5.5.3	Commissie Internationaal	23
5.5.4	Commissie Onderwijs	24
5.5.5	Commissie Sociaal-Economische Zaken (SEZ)	24
5.6.	Organisatie Bestuur	24
5.6.1	Commissie Activiteiten	24
5.6.2	Commissie <i>In Contact</i>	25
5.6.3	Commissie PR	25
5.6.4	Commissie Verenigingen	25
5.6.5.	Commissie <i>KLIK</i>	25
5.7	Ten slotte	26
6.	SGP-fracties in de Staten-Generaal	27
6.1	Tweede Kamer	27
6.1.1	Personalia	27
6.1.2	Activiteiten in de Tweede Kamer	27
6.1.3	Activiteiten buiten de Kamer	28
6.1.4	Deelname commissies/besturen binnen en buiten de SGP	29
6.2	Eerste Kamer	29
7.	Afsluiting	31
Bijlage 1	Agenda algemene vergadering 15 maart 2008 (incl. bijlagen)	32
Bijlage 2	Kwantitatief overzicht	40
Bijlage 3	Verslag algemene vergadering 31 maart 2007	41

Financieel jaarverslag

Verslag van de penningmeester	50
Balans per 31 december 2007	53
Rekening van baten en lasten over het jaar 2007	54
Accountantsverklaring	55

1. Inleiding

“Zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven” (Matth. 10:16). Die woorden sprak Christus tot Zijn discipelen, toen Hij hen uitzond om te gaan prediken. Zij moesten Zijn Naam belijden voor de mensen. Dat is ten diepste eveneens de roeping van alle SGP'ers, niet alleen van onze vertegenwoordigers en bestuurders. Dat is ten diepste de roeping van alle mensen. Die belijdenis riep weerstand op in de tijd van het Nieuwe Testament. Dat was het geval bij de heidenen en niet minder bij de landgenoten van de discipelen. Die belijdenis stuit ook heden ten dage op weerstand. Christus riep op Zijn Naam te belijden. Dat was en is de roeping. Christus gaf Zijn discipelen niet de opdracht weerstand op te roepen. Integendeel, Hij waarschuwt ernstig: “Zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven”. Voorzichtig, dat is met de nodige zorgvuldigheid, behoedzaamheid en bedachtzaamheid. Eenvoudig, dat is zonder dubbele agenda, eerlijk, oprecht en betrouwbaar. Die hoogst verantwoordelijke taak probeert de SGP met alle menselijk tekort gestalte te geven in het politieke leven. Een verantwoording daarvan vindt u in het onderhavige jaarverslag.

2. Organisatie

2.1 Bestuur

In de op 31 maart 2007 gehouden algemene vergadering zijn de volgende leden van het Hoofdbestuur herkozen: de heren M.F. van Leeuwen, mr. P.J. den Boef en dr.ir. A.G. Bregman.

Het Hoofdbestuur bestond op 31 december 2007 uit de volgende personen:

- ds. A. van Heteren Partijvoorzitter
- W. Kolijn Algemeen voorzitter
- drs. P.A. Zevenbergen Secretaris
- J.D. Heijkamp Penningmeester
- mr. P.J. den Boef

- ds. H. van den Belt
- dr.ir. A.G. Bregman
- ds. C.A. van Dieren
- ds. D. Heemskerk
- mr. M.J.W. Hoek
- M.F. van Leeuwen
- J.P. Tanis
- H. Uil
- ds. A. Vlietstra
- P.T. de Vries

De heer dr. H. van den Belt is D.V. per 1 april 2008 benoemd tot bijzonder universitair docent aan het departement godgeleerdheid aan de Universiteit Utrecht.

Het Hoofdbestuur heeft in 2007 in totaal 6 keer vergaderd. Ook het dagelijks bestuur heeft 6 keer vergaderd. Er is 1 gezamenlijke vergadering geweest van het Hoofdbestuur met de leden van de Raad van Advies. Er is ook één keer vergaderd door het dagelijks bestuur met een afvaardiging van het bestuur van de SGP-Jongeren.

De heer ir. B.J. van der Vlies woont als adviseur de vergaderingen van het Hoofdbestuur bij. Verder worden bestuursvergaderingen ook bijgewoond door de heren J.P. van der Bas (controller) en mr. V.A. Smit (algemeen secretaris).

2.2 Personeel

In het afgelopen jaar zijn in dienst getreden mevrouw S.G. Muilwijk (per 1 juni 2007; leden- en abonneementenadministratie) en de heren H.J. Nijsink (per 1 augustus 2007; jeugdwerkadviseur) en W. Goudriaan (per 1 september 2007; medewerker communicatie).

De heren L. van der Laan (medewerker SGP-jongeren) en M.J. van Leeuwen (medewerker voorlichting & vorming) hebben hun arbeidsovereenkomst beëindigd resp. per 20 en 25 januari 2007.

Ook de heer drs. G. van Veldhuizen (jeugdwerkadviseur) heeft zijn arbeidsovereenkomst beëindigd, nl. per 1 april 2007. De heren J.W. van Toor (voorlichtingsfunctionaris) en A. van der Meijden (financiële administratie) hebben hun arbeidsovereenkomst per 31 december 2007 beëindigd.

De personele bezetting is op 31 december 2007 als volgt:

Algemeen secretaris

- mr. V.A. Smit

Financiën

- J.P. van der Bas controller
- A. van der Meijden financiële administratie

Leden- en abonnementsadministratie

- mw. S.G. Muilwijk partij en *De Banier* (parttime)
- mw. J. van Schaik studiecentrum en SGP-Jongeren (parttime)

Communicatie, voorlichting en vorming

- mr. V.A. Smit hoofd
- W. Goudriaan medewerker communicatie
- J.W. van Toor medewerker voorlichting en vorming (parttime)
- mw. C.W. de Jong medewerkster (parttime)

Studiecentrum

- drs. J.A. Schippers directeur (parttime)
- drs. J.W. van Berkum wetenschappelijk medewerker

SGP-Jongeren

- H.J. Nijsink jeugdwerkadviseur
- mw. C.W. de Jong medewerkster (parttime)

2.3 Interne organisatie

In 2007 zijn enkele wijzigingen ingevoerd in de interne organisatie. De politiek-inhoudelijke activiteiten vinden plaats binnen de onder het Hoofdbestuur ressorterende afdeling Communicatie, voorlichting en vorming en binnen de Guido de Brès Stichting en de SGP-jongeren. De drie leidinggevendenden van deze afdeling/organisaties vormen samen het managementteam, waarvan de controller adviseur is. Binnen het managementteam vindt niet alleen afstemming van werkzaamheden plaats, maar worden ook initiatieven genomen voor nieuwe activiteiten. Het managementteam is verder ook verantwoordelijk voor de leden- en abonnementsadministratie. De heer W. Klijn heeft het achterliggende jaar als gedelegeerd bestuurder het managementteam geleid.

Twee keer per jaar vindt er overleg plaats tussen de 'inhoudelijk' medewerkers van het SGP-bureau en de Tweede Kamerfractie. Dat laat natuurlijk onverlet dat er ook tussendoor vele (bilaterale) contacten zijn.

2.4 Europees Parlement

De SGP werkt in de Eurofractie samen met de ChristenUnie. Vertegenwoordigers voor de ChristenUnie-SGP in het Europees Parlement zijn drs. B. Belder voor de SGP en dr. J. Blokland voor de ChristenUnie. Het kantoor van de fractie is gevestigd in Rotterdam. De Europarlementariërs krijgen ondersteuning van een aantal beleidsmedewerkers van de ChristenUnie en de volgende SGP'ers:

- drs. W. Boonzaaijer
- drs. D.J. Diepenbroek
- drs. W.T. van Luik
- mw. H. Stam-Stuurman

De Eurofractie wordt bijgestaan door twee instanties, te weten de Commissie van Advies (CvA) en de Stichting Assistentie Eurofractie (SAE).

Lid van de CvA zijn de heren A.G. Bregman, P. van Dalen, H. van Dijk, L.C. Groen, G. Holdijk, C.S.L. Janse, E. van Middelkoop, S. Polinder, C.G. van der Staaij en J. van Tongeren.

Lid van de SAE zijn de heren B. Belder, J. Blokland, P. van Dalen, C.S.L. Janse en E. van Voorden.

Voor nadere informatie over het werk van de fractie en de onderwerpen waarmee zij zich in het Europees Parlement bezig houden, wordt verwezen naar de website: www.eurofractie.nl.

2.5 Netherlands Institute for Multiparty Democracy (IMD)

2.5.1 Organisatie

In de Haagse Passage, aan de overzijde van het Binnenhof, is het NIMD gevestigd. Het NIMD is in 2000 door Nederlandse politieke partijen opgericht. De zeven deelnemende partijen zijn CDA, PvdA, VVD, GroenLinks, ChristenUnie, D66 en SGP. Vanaf de oprichting en gedurende geheel 2007 was in het bestuur de SGP vertegenwoordigd in de persoon van dr. C.S.L. Janse. In september 2007 volgde oud-minister van Buitenlandse Zaken dr. Bot prof. Van Kemenade op als bestuursvoorzitter. In de Raad van Toezicht (RvT) hadden in 2007 de heren J. Dankers en mr. R.A.C. Donk namens de SGP zitting. Eerste plaatsvervangend lid van de RvT was drs. G. Nieuwenhuis, ing. K.A Smits tweede plaatsvervangend lid. Het bestuur vergaderde zes maal, de RvT vergaderde twee maal in 2007. In het afgelopen jaar hebben de politieke jongerenorganisaties initiatieven ontplooid om als partnerorganisatie voor vergelijkbare organisaties een platformfunctie te vervullen. Namens de SGP-jongeren hebben daartoe Arnoud Proos en Janske Lock als vertegenwoordigers in dit platform gefunctioneerd.

2.5.2 Mandaat

Het mandaat van het NIMD is het bevorderen van democratiseringsprocessen in jonge, vaak fragiele democratieën. Het NIMD ondersteunt en adviseert politieke partijen in deze landen als de steunpilaren van meerpartijendemocratie. Vaak komen deze landen uit een moeilijke periode van oorlog of er is een autoritair regime geweest. Doel is om in onze partnerlanden een goed functionerend, duurzaam, pluralistisch partijpolitiek systeem te verankeren. Waar de Nederlandse partijen vanuit het MATRA-programma zich voornamelijk richten op Oost-Europa, heeft het NIMD in overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken besloten om in Afrika, Latijns-Amerika en Azië aan het werk te gaan. Informatie over inhoud en werkwijze is te vinden op www.nimd.org.

2.5.3 Partijcoördinatoren

Ter uitvoering van het mandaat vaardigt elke partij een partijcoördinator af. De partijcoördinatoren onderhouden, naast het verrichten van inhoudelijke werkzaamheden, de band met de Nederlandse politieke partijen. Ook boren zij deskundigheid aan in de partijen ter beantwoording van vragen die uit de programmalanden van het NIMD (17 in totaal) aan de orde komen. Naast deze namens de Nederlandse politiek gedelegeerde medewerkers bestaat de kantoorbezetting uit een deskundig team van professionals. Namens de SGP heeft ing. K.A. de Vries deze functie vervuld van 2003 tot en met april 2007 met een aanstellingsomvang van 0,4 fte. In het nieuwe meerjarenbeleidplan van 2007-2010 van het NIMD werden de deelnemende partijen in staat gesteld elk een fulltime partijcoördinator te leveren. Sinds 7 mei 2007 wordt deze functie vervuld door drs. H.J. van Schothorst, van 2000 tot aantredingsdatum bij NIMD beleidsmedewerker Buitenlandse Zaken bij de eurofractie ChristenUnie-SGP.

2.5.4 Regio

De partijcoördinatoren houden overzicht over het totale werkveld van het NIMD. Meer in het bijzonder is het werkveld van de SGP partijcoördinator bepaald in de Afrikaanse regio. Kenia en Tanzania vallen onder zijn directe verantwoordelijkheid. In deze landen ondersteunt hij het democratiseringsproces en is naar beide landen in oktober 2007 op missie geweest voor overleg met vertegenwoordigers van politieke partijen.

Vanwege zijn geruime Brusselse ervaring en het daar opgebouwde relevante netwerk is Van Schothorst ook gevraagd de Europese aangelegenheden onder zijn hoede te nemen. In het

afgelopen jaar bezocht hij de Belgische hoofdstad diverse malen om in overleg te treden met Parlement, Raad en Commissie. Contacten zijn ook gelegd met de relevante organen van politieke partijen uit Europa en Amerika die werken in een complementair werkveld.

2.6 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa van de SGP (VOE)

Per 1 april 2007 is de Werkgroep Oost-Europa omgevormd tot een stichting met een eigen bestuur. Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zes keer (2 februari, 23 maart, 4 mei, 31 augustus, 12 oktober en 2 november). In 2007 heeft de Stichting VOE 14 projecten (mede)georganiseerd, waaronder conferenties voor volwassenen, seminars voor studenten en zomerkampen voor jongeren. Elf activiteiten vonden in Roemenië plaats, één in Hongarije en twee in Servië. Van enkele projecten is verslag gedaan in het partijorgaan *De Banier*. Meer informatie over de projecten van de Werkgroep zijn te vinden in het Activiteitenrapport 2007 dat ter verantwoording van de ontvangen subsidiegelden (circa € 100.000 per jaar) voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken wordt opgesteld.

Medio december heeft het bestuur voor de jaren 2008 tot en met 2010 een subsidieaanvraag ingediend voor het MATRA-politieke partijen programma bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het bestuur van de Stichting VOE bestaat uit de volgende personen: drs. J.C. Bazen, mw. J.M. Geluk, ir. M. Houtman (penningmeester), dr. W. Jongsma (secretaris), dhr. E. van Voorden (voorzitter), ir. L. van der Waal (vice-voorzitter) en mr. drs. W.M.J. de Wildt. Adviseurs van het stichtingsbestuur zijn dr. H. van den Belt en mw. A.B. Klop. Als coördinator van de Stichting fungeerde drs. J.A. Schippers (voor 0,2 fte). Hij heeft deze functie per 31 december 2007 beëindigd. Het bestuur hoopt binnenkort in de ontstane vacature een benoeming te doen.

3. Activiteiten

3.1 Partijdag 2007

Op 31 maart 2007 werd de jaarlijkse partijdag gehouden. Voor een uitgebreid verslag daarvan, wordt verwezen naar bijlage 3.

Een groot aantal personen spant zich jaarlijks opnieuw weer in om die dag goed te laten verlopen. Dit betreft zowel medewerkers van de partij als externe personen zoals de organist. Ook de leden van het stembureau, dat jaarlijks van samenstelling wisselt, leveren een belangrijke bijdrage aan het welslagen van de partijdag. Dat laatste geldt zeker ook voor de leden van de regelingscommissie. Al dit werk gebeurt op de achtergrond, door sommige personen al tientallen jaren lang. Via dit jaarverslag is een woord van hartelijke dank aan al die voor de bezoekers 'onzichtbare', maar voor een goede organisatie ook 'onmisbare' SGP'ers op z'n plaats.

De partijdag heeft in 2007 voor het laatst plaatsgevonden in het Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht. De sterk gestegen kosten en het gestaag teruglopende aantal bezoekers zijn reden om het programma van de partijdag te beperken tot een meer bezinnend en organisatorisch ochtenddeel en die bovendien op een andere locatie te houden. In de plaats van het wat meer politieke middagdeel van de partijdag, is het de bedoeling separaat meer politieke bijeenkomsten te gaan beleggen.

3.2 Plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen

3.2.1 Regiobijeenkomsten / vitalisering plaatselijke kiesverenigingen

In de periode september 2004 - april 2007 is op initiatief van het Hoofdbestuur een vijftiental zogenoemde regiobijeenkomsten gehouden onder leiding van de algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur, de heer W. Koliijn. Die bijeenkomsten stonden in het teken van een beoogde voortgaande vitalisering en professionalisering van plaatselijke kiesverenigingen. Tijdens deze bijeenkomsten is door het Hoofdbestuur vooral aandacht gegeven aan onderwerpen als het hoe en waarom van de partijorganisatie en bevordering van de aantrekkingskracht van ledenvergaderingen. Bij dat laatste gaat het bijvoorbeeld om een juiste balans tussen bezinning op politieke thema's enerzijds (hoofdzaak) en huishoudelijke zaken anderzijds (bijzaak). En om de zorg voor een afwisselend programma met voldoende tijd voor interactie/discussie. Het betreft tenslotte politieke bijeenkomsten.

Na elke bijeenkomst is daarvan een beknopt verslag gemaakt en is dat niet alleen aan de deelnemers toegezonden, maar ook aan de besturen van plaatselijke kiesverenigingen die absent waren.

Verder zijn door de provinciale verenigingen coördinatoren aangesteld die als taak hebben de contacten met de plaatselijke kiesverenigingen te onderhouden en hen behulpzaam te zijn met bovenbedoeld proces van vitalisering en professionalisering.

Het Hoofdbestuur heeft de 'opbrengsten' van de bovenbedoelde regiobijeenkomsten inmiddels bijeengebracht in één document, getiteld 'Aandachtspunten in het kader van vitalisering van plaatselijke kiesverenigingen'. Dit document is bij brief d.d. 17 oktober 2007, kenmerk C071017.176, aan de besturen van de plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen toegezonden evenals aan die van de provinciale verenigingen. Het is de bedoeling dat (op termijn) een handboek voor besturen van plaatselijke kiesverenigingen tot stand wordt gebracht.

Voor wat betreft het Hoofdbestuur zijn deze 'aandachtspunten' verder ook aanleiding geweest om meer voorlichtende en vormende activiteiten te willen gaan organiseren voor bestuurders en leden van plaatselijke kiesverenigingen. Zo wordt D.V. begin 2008 bijvoorbeeld een viertal landelijke bijeenkomsten georganiseerd over de eerste artikelen van het beginselprogramma waarbij ook aan de orde komen de spanningsvelden en dilemma's die verbonden zijn aan politieke participatie.

Het Hoofdbestuur is er veel aan gelegen om de plaatselijke kiesverenigingen zo adequaat mogelijk te ondersteunen om zodoende de politiekinhoudelijke dynamiek binnen de partij - ook op lokaal niveau - te vergroten. Wij zijn ons ervan bewust dat veel kiesverenigingen al heel veel doen in het belang van onze partij. Er zijn echter ook kiesverenigingen waarvoor dat niet of in veel mindere mate geldt. In bovenbedoelde aandachtspunten hebben we uit de aard der zaak dat onderscheid niet steeds kunnen maken. Daarom: 'wie de schoen past, trekke hem aan!'

3.2.2 Ledenwerving

In 2007 is geen ledenwerfactie gehouden. Wel is al nagedacht over een D.V. in 2008 te houden ledenwerfactie. Een stagiaire van Hogeschool Schoevers te Rotterdam, mevrouw J.M. Florijn, studente HBO Commercieel Communicatiemanagement, zal dat verder uitwerken, ook als het gaat om het bevorderen van de doorstroming van de SGP-jongeren naar de partij.

3.2.3 Overleg provinciale propagandacoördinatoren

Door elke provinciale vereniging is (al dan niet uit het midden van het desbetreffende bestuur) een 'coördinator' benoemd met als taak jaarlijks contact te hebben met alle plaatselijke kiesverenigingen over het reilen en zeilen in die kiesvereniging (visitatie). Deze coördinator is desgevraagd ook behulpzaam bij het proces van vitalisering. Daarnaast moet hij ook verkeerde ontwikkelingen signaleren en zonodig en mogelijk pro-actief de kiesverenigingen enthousiasmeren.

Bedoelde coördinatoren komen gezamenlijk regelmatig bijeen (zo'n 2 keer per jaar) met medewerkers van de partij onder leiding van de algemeen voorzitter (landelijk 'vitaliseringsoverleg'). Dit overleg staat in het teken van het uitwisselen van informatie over plaatselijke kiesverenigingen en over nieuwe ideeën (goede praktijken). Dit biedt tevens de gelegenheid om als landelijke SGP informatie door te geven aan en te ontvangen van deze coördinatoren zodat een beter zicht ontstaat op kwijnende plaatselijke kiesverenigingen en in een vroegtijdiger stadium, desnoods vanuit of in overleg met het Hoofdbestuur, kan worden 'geïntervenieerd'.

Ook komen in dit overleg zaken aan de orde die de provinciale verenigingen aangaan, zoals de verkiezing en alles wat daarbij komt van provinciale staten. Eén van de positieve gevolgen van dit overleg in 2007 was het tot stand komen van een provinciegrens overschrijdend 'mantelcontract' met een huis-aan-huis-weekblad op grond waarvan goedkoper geadverteerd kon worden voor de gehouden provinciale statenverkiezingen.

In 2007 is 2 keer overleg gevoerd met de provinciale propagandacoördinatoren.

3.3 Statuten

Bij brief d.d. 29 november 2006, kenmerk 061129.251, is de besturen van de plaatselijke kiesverenigingen toegezonden een gewijzigd model van de statuten van de plaatselijke kiesverenigingen. Dit model is gewijzigd in verband met de wijziging van de partijstatuten waartoe is besloten door de op 24 juni 2006 gehouden algemene vergadering. Verder is bij die gelegenheid de

kiesverenigingen toegezonden een 'model-verklaring onderschrijven grondslag en doelstelling van de partij'.

In 2007 heeft een behoorlijk aantal plaatselijke kiesverenigingen hun statuten overeenkomstig de partijstatuten aangepast. Leden van het Hoofdbestuur hebben bij verschillende besturen en ledenvergaderingen van plaatselijke kiesverenigingen een toelichting gegeven op de beoogde statutenwijziging. Echter, helaas is van een behoorlijk aantal plaatselijke kiesverenigingen niet bekend of de statutenwijziging al ter hand is genomen. Die kiesverenigingen zullen worden aangespoord om dat alsnog te gaan doen.

3.4 De Banier

De Banier biedt elke veertien dagen, behalve dan in recesperiodes, de gelegenheid om kennis te nemen van het werk van de SGP en van SGP'ers. Zo kan van dichtbij worden gevolgd van wat er in en om de partij en in de samenleving speelt. In het bijzonder is ook aan de op 7 maart 2007 gehouden verkiezing van provinciale staten uitgebreid aandacht besteed.

In het afgelopen jaar is *De Banier* 23 keer verschenen waaronder 4 keer in een oplage voor alle leden en donateurs van de partij. In oktober 2007 is de lay-out van *De Banier* vernieuwd.

Het aantal betalende abonnees per 31 december 2007 op *De Banier* is 6.784 (in 2006: 6.451). De heer R. Stark te Zwartebroek spreekt *De Banier* in op cassettebandjes ten behoeve van blinden en slechtzienden. Hij heeft ervaring met dit werk opgedaan bij de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (CBB). *De Banier* in gesproken versie komt in de week na het verschijnen van de 'papierene' versie uit. Een achttal personen maakt van deze mogelijkheid gebruik. Het Hoofdbestuur is de heer Stark zeer erkentelijk voor de ook in het achterliggende jaar weer verrichte werkzaamheden.

De redactie van *De Banier* bestaat uit de heren:

- W. Koliijn (hoofdredacteur)
- mr. V.A. Smit (eindredacteur)
- drs. M. de Bruyne
- ds. A. van Heteren
- H.J. Nijsink
- ir. B.J. van der Vlies

De redactie heeft in 2007 twee keer vergaderd.

3.5 Burgemeesters

De heer ing. E. Klein is vanaf 15 januari 2007 waarnemend burgemeester geweest van de gemeente Renkum. Op 26 september 2007 nam hij afscheid van deze gemeente.

Op 1 december 2007 is de heer ir. M. Houtman benoemd tot waarnemend burgemeester van de gemeente Nieuw-Lekkerland.

3.6 Verkiezingen

3.6.1 Provinciale Staten

Overeenkomstig de werkwijze bij gemeenteraadsverkiezingen zijn de besturen van de provinciale verenigingen verantwoordelijk voor de kandidaatstelling en de campagne ten aanzien van de verkiezingen van Provinciale Staten. Deze verkiezingen zijn gehouden op woensdag 7 maart 2007. In de provincies Drenthe, Flevoland, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland nam de SGP zelfstandig deel aan de verkiezingen. In de provincies Noord-Holland en Noord-Brabant was sprake van een verticaal met de ChristenUnie verbonden lijst. Door de verkleining van het aantal statenleden is de SGP in de provincies waarin zelfstandig aan de verkiezing werd deelgenomen, teruggegaan van 21 statenleden in 2003 naar 14 statenleden in 2007. Maar ondanks het feit dat de SGP redelijk stabiel is gebleven in zetelaantal, is het absolute aantal stemmen op de partij helaas wel verminderd. Een analyse van de uitslag van deze verkiezingen is te vinden in *De Banier* van 23 maart 2007, pag. 10-11.

3.6.2 Eerste Kamer

De leden van Provinciale Staten hebben op dinsdag 29 mei 2007 de leden van de Eerste Kamer gekozen. Mede dankzij de lijstverbinding met de ChristenUnie en het CDA kon het zetelstal op 2 worden gehandhaafd.

3.6.3 Evaluatie Tweede Kamerverkiezingen

Mede gelet op de evaluatie van de in november 2006 gehouden Tweede Kamerverkiezingen is de permanente campagnecommissie opgeheven. De zogenoemde permanente campagneactiviteiten zijn ondergebracht bij de afdeling Communicatie, voorlichting en vorming.

Verder is een 'permanente' kleine en slagvaardige zogenoemde strategiecommissie, bestaande uit de algemeen voorzitter, de partijleider, de fractievoorzitter en de algemeen secretaris ingesteld. Deze commissie houdt zich bezig met de 'dagelijkse' strategie en draagt zorg voor afstemming tussen partij en fractie. In de periode voorafgaande aan Tweede Kamerverkiezingen wordt de strategiecommissie tijdelijk aangevuld en 'opgewaarderd' tot tevens 'verkiezingsprogramma-commissie' en functioneert na het vaststellen van het verkiezingsprogramma weer verder in de oorspronkelijke samenstelling als 'permanente' strategiecommissie. Aan de strategiecommissie wordt in de periode van de verkiezingscampagne - dus tot en met de datum van de verkiezingen - toegevoegd de campagneleider en de schrijver van het verkiezingsprogramma, althans voor zover die geen deel uitmaken van de 'permanente' strategiecommissie. De campagneleider functioneert als 'linking pin' met de projectleiders. Projectleiders zijn verantwoordelijk voor deelaspecten zoals bijvoorbeeld het verkiezingsmateriaal, de website, de organisatie van regionale verkiezingsbijeenkomsten, financiën, etc. Zij overleggen wekelijks onder leiding van de campagneleider voor afstemming / coördinatie.

Daarnaast is er een halfjaarlijks gestructureerd overleg tussen medewerkers van de Guido de Brès Stichting, de SGP-jongeren en CVV enerzijds en de Tweede Kamerfractie anderzijds. Tijdens dit overleg kunnen alle onderwerpen die 'beide partijen' raken aan de orde komen (zoals website, activiteitenplannen, congressen, etc.).

Voor wat betreft de procedure van vaststellen van het verkiezingsprogramma is het belang onderkend van een presentatie van een concept van het verkiezingsprogramma aan bijvoorbeeld de pers en het consulteren van 'SGP-politici' voorafgaande aan de definitieve vaststelling van het verkiezingsprogramma door het Hoofdbestuur. In het vervolg zal de procedure daarom als volgt zijn. De verkiezingsprogramma-commissie stelt een concept-verkiezingsprogramma op. Dit concept-verkiezingsprogramma wordt voorgelegd aan het Hoofdbestuur. Het naar aanleiding van eventuele opmerkingen van het Hoofdbestuur gewijzigde concept-verkiezingsprogramma wordt als concept-versie aan onder meer de pers gepresenteerd. Deze concept-versie wordt tevens door de verkiezingsprogramma-commissie voor advies voorgelegd aan alle daarvoor persoonlijk uitgenodigde SGP-bestuurders en -volksvertegenwoordigers en een bestuurslid van elke plaatselijke kiesvereniging in een 'politiek congres'. Het naar aanleiding van deze consultatieronde eventueel te wijzigen concept van het verkiezingsprogramma wordt uiteindelijk door het Hoofdbestuur definitief vastgesteld waarna het wederom aan de pers zal worden gepresenteerd samen met het eerste viertal kandidaten op de kandidatenlijst.

Tot slot zij vermeld dat door het Hoofdbestuur besloten is om enkele wijzigingen aan te brengen in de procedure van kandidaatstelling. Dat heeft geleid tot een voorstel aan de algemene vergadering tot wijziging van het Algemeen Reglement. Kortheidshalve wordt daarvoor verwezen naar Bijlage B achter in dit jaarverslag.

3.7 In- en extern overleg

3.7.1 Communicatie, voorlichting en vorming (CVV)

Zoals in het vorige jaarverslag reeds is vermeld, is de voormalige Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum van de SGP omgevormd tot een aan de SGP gelieerde stichting die zich nog uitsluitend bezig houdt met de door het ministerie van Buitenlandse Zaken gesubsidieerde activiteiten ten behoeve van Oost-Europa, de Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa. De overige activiteiten van de Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum zijn overgedragen aan de Vereniging SGP en worden nu verricht onder directe verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur. In het kader daarvan

heeft het Hoofdbestuur de Commissie Communicatie, voorlichting en vorming ingesteld. Deze commissie heeft als taak het Hoofdbestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren over de activiteiten van de afdeling Communicatie, voorlichting en vorming (CVV). Van de commissie maakt bij voorkeur deel uit een lid van provinciale staten, een burgemeester, een wethouder, een raadslid, een lid van het bestuur van een plaatselijke kiesvereniging, een communicatiedeskundige en de voorlichter van de Tweede Kamerfractie van de SGP.

De commissie bestond op 31 december 2007 uit de volgende personen:

- J.P. Tanis (voorzitter)
- E. Barten
- drs. M. de Bruyne
- J. Klepper
- J. van Panhuis
- K. Schra
- P. Smit
- drs. S. Stoop
- ir. M.J. Zwankhuizen

CVV heeft zich in 2007 uiteraard bezig gehouden met algemene vragen om informatie, zowel van particulieren (en vooral ook scholieren) en lokale SGP-politici. Dit betreft een groot aantal vragen die vooral via de e-mail binnenkomen. Naast voorlichting en ondersteuning in algemene zin, heeft CVV zich in 2007 onder meer ook met de volgende specifieke zaken bezig gehouden.

- **Congressen**

Op vrijdagavond 23 november 2007 is samen met de Guido de Brès Stichting en de SGP-jongeren een congres georganiseerd over taalverruwing, kwetsen, vloeken, schelden en pesten onder de titel "Keer het tij!". De laatste jaren is er meer aandacht voor waarden en normen in de samenleving en dat is winst. Tegelijk valt te constateren dat het taalgebruik van Nederlanders ruwer, grover en vaak ook kwetsender wordt. Het recht op vrijheid van meningsuiting lijkt te verworden tot een recht om anderen te beledigen. Niet alleen op straat, in de media en op het internet, maar ook in de Tweede Kamer. Wie keert het tij? Aan het congres hebben de heren drs. P.H. de Jong, chef redacteur politiek van het Nederlands Dagblad, drs. R. van de Poll, directeur van de Bond tegen het Vloeken en ir. B.J. van der Vlies aan bijdrage geleverd. De SGP-jongeren lieten een video zien van een interview over dit onderwerp met Andries Knevel van de Evangelische Omroep. Een impressie van het congres is te lezen in *De Banier* van 7 december 2007, pag. 15.

Verder participeert CVV ook in een netwerk van onderwijsorganisaties, RMU en Reformatorisch Dagblad dat congressen en seminars organiseert voor met name het onderwijs.

- **Kadercursussen**

In juni 2007 is op een tweetal locaties, te weten in Hardinxveld-Giessendam en Nunspeet, een debattraining georganiseerd. De organisatie van de D.V. in februari/maart 2008 te houden voorlichtingsbijeenkomsten over het Program van Beginselen is zo goed als voltooid.

- **Doelwit**

Door CVV wordt zorg gedragen voor de rubriek Doelwit in *De Banier*. Naast bijdragen van de heer J.W. van Toor heeft ook een enkel betrokken raadslid een artikel voor Doelwit aangeleverd. CVV wil dat graag verder stimuleren zodat het meer een rubriek 'van lokale politici voor lokale politici' wordt. Ook de rubriek 'Uit de provincie' van SGP-statenleden wordt door CVV gecoördineerd.

- **Ondersteuning Wethoudersoverleg**

Het wethoudersoverleg kwam twee keer bij elkaar, te weten in het voorjaar (Neerijnen/Geldermalsen) en in het najaar (Katwijk).

- **Straatsburg**

Nadat voor het laatst in juni 2006 voor wethouders, raadsleden en steunfractieleden en hun echtgenotes, een excursie is georganiseerd naar Straatsburg, is de organisatie van een dergelijke

D.V. in 2008 te maken excursie weer ter hand genomen. Helaas was het niet mogelijk zo'n excursie in 2007 te maken. De excursie wordt uiteraard georganiseerd in overleg met de Eurofractie. De kern van de excursie is een bezoek aan het Europees Parlement en ontmoetingen met leden van onze Eurofractie. Tevens wordt het bezoek omlijst met een bezoek aan de stad Straatsburg.

- **Folders**

In het achterliggende jaar heeft CVV een flyer gemaakt speciaal voor de Seniorenbeurs. Deze op de desbetreffende doelgroep afgestemde flyer had als titel "Plus van 50+". Van de folder met de titel "Christelijke politiek" is een herdruk verschenen.

- **Website**

In 2006 is een nieuwe website 'gelanceerd'. De nieuwe website biedt informatie op een duidelijke en overzichtelijke manier. Ook het gebruiksgemak is vele malen beter geworden. De nieuwe site is versneld in gebruik genomen in verband met de Tweede Kamerverkiezingen in november 2006. In 2007 is de website op een aantal onderdelen verbeterd, is ons Tweede Kamerlid mr. C.G. van der Staaij met een weblog begonnen en is een begin gemaakt met een voorgenomen aanzienlijke uitbreiding van het aantal politieke standpunten. Dat is prettig voor bezoekers van de website, want die kunnen dan van veel standpunten kennis nemen op bijna elk door hen gewenst moment en het is ook efficiënt voor CVV want het aantal verzoeken om informatie via e-mail zal dan naar verwachting minder worden.

Verder is in 2007 het initiatief genomen om voor plaatselijke kiesvereniging, provinciale verenigingen, raads- of statenfracties een zogenoemde template van de landelijke website te laten ontwikkelen. Een en ander zal D.V. begin 2008 zijn beslag moeten krijgen zodat deze lokale websites, gebaseerd op de landelijke, vanaf de zomer van 2008 operationeel kunnen zijn. Waarschijnlijk zal de belangstelling voor een dergelijke template nog verder toenemen naarmate de gemeenteraadsverkiezingen dichterbij komen.

- **Beurzen**

Eind februari 2007 heeft de SGP met een stand gestaan op de gezinsbeurs Wegwijs. Een en ander stond toen vooral in het teken van de verkiezing van de leden van provinciale staten.

Ook was de SGP dit jaar met een stand op de Seniorenbeurs aanwezig om de ouderen die de beurs bezoeken meer informatie te geven over de partij. De partij heeft op deze beurs verschillende keren in het forum geparticipeerd. Het belangrijkste wat bereikt wordt op de 50-Plusbeurs is dat mensen een beter beeld krijgen van de partij.

3.7.2 Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram

Deze commissie heeft een permanent karakter en heeft als opdracht het Hoofdbestuur minimaal eenmaal per vier jaar, bij voorkeur in het jaar voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen, te adviseren inzake noodzakelijke aanpassingen c.q. wijzigingen in het Gemeenteprogram. Dat program zal gelet op de vaak voorkomende verwarring met het raamwerk van een verkiezingsprogramma voor de gemeenteraad te zijner tijd onder een andere nog te bepalen aanduiding, zoals 'Gemeente in één oogopslag' of 'Gemeente en SGP' met als status 'handreiking aan lokale politici' opnieuw verschijnen.

De commissie bestond in 2007 uit de volgende personen:

- drs. P.A. Zevenbergen (voorzitter), Hoofdbestuurslid, voormalig wethouder;
- J.W. van Toor (secretaris), voorlichtingsfunctionaris;
- M. Bogerd, gemeentesecretaris Urk, statenlid Flevoland;
- T. van Oostenbrugge, griffier Schouwen-Duiveland, statenlid Zeeland;
- mr. V.A. Smit, algemeen secretaris, raadslid Ridderkerk;
- F.J. Tollenaar (voormalig wethouder);
- drs. W. Verweij / G. Leertouwer, medewerker Tweede Kamerfractie van de SGP;
- mr. A. Weggeman, jurist Raad van State en raadslid Capelle aan den IJssel;
- drs. S. Stoop, burgemeester Dirksland en statenlid Zuid-Holland;
- drs. D. van Meeuwen, raadslid Sliedrecht en wnd. voorzitter regiораad Drechtsteden;
- drs. J.A. Schippers, directeur Guido de Brès Stichting, lid deelgemeenteraad Prins Alexander, voormalig medewerker Eurofractie ChristenUnie-SGP.

In de periode 2004-2006 heeft de commissie de desbetreffende in 2000 vastgestelde toelichting geactualiseerd. De tekst van het gemeenteprogram en de toelichting daarop is te raadplegen via de website van de SGP (en daarvan te downloaden).

Door de commissie is tijdens de actualisering geconstateerd dat de tekst van sommige artikelen van het Gemeenteprogram niet juist meer zijn in verband met gewijzigde wet- en regelgeving of anderszins niet meer aansluiten bij de heden ten dage gebruikelijke indeling naar beleidsterrein in de lokale politiek. Dit maakte het soms erg lastig om de toelichting en de tekst van de artikelen op elkaar te laten aansluiten of om een bepaald deel van de toelichting bij een artikel onder te brengen. Door de commissie is daarom de suggestie gedaan om het Gemeenteprogram in zijn geheel te (laten) herzien.

Door het Hoofdbestuur is besloten om bedoelde herziening doen plaatsvinden. De commissie heeft van het Hoofdbestuur het mandaat gekregen om bij de uitvoering van een en ander maximaal gebruik te maken van binnen de partij beschikbare expertise op de verschillende beleidsvelden, met name als het gaat om het opstellen van conceptteksten. Door deze werkwijze kunnen bovenvermelde lokale (ex-)politici zich vooral richten op de voor de SGP principiële en lokaal-politieke inbreng, terwijl de specifieke materiedeskundigheid door andere SGP'ers wordt ingebracht. Uiteraard is de commissie uiteindelijk wel voor het geheel verantwoordelijk jegens het Hoofdbestuur.

3.7.3 Overleg met bestuur ChristenUnie

Er is twee keer overleg gevoerd met het bestuur van de ChristenUnie. In deze besprekingen is onder meer aan de orde geweest een evaluatie van de Tweede Kamerverkiezingen en die voor provinciale staten. Ook is overleg gevoerd over de Eerste Kamerverkiezingen en dan met name over de horizontale lijstverbinding met de ChristenUnie en het CDA. In dat verband is ook een tweetal keren overleg gevoerd door de desbetreffende bureaumedewerkers van de onderhavige drie partijen. Ook is de Eurofractie ChristenUnie-SGP regelmatig onderwerp van gesprek.

In dit verband zij voorts nog vermeld dat een afgevaardigde van het Hoofdbestuur zo mogelijk de algemene vergaderingen (Uniecongres) van de ChristenUnie bijwoont om mede daardoor blijk te geven van wederzijds meeleven.

3.7.4 Voorzittersoverleg politieke partijen

Namens de SGP nam de waarnemend algemeen voorzitter, de heer drs. P.A. Zevenbergen, deel aan het periodiek overleg tussen de voorzitters van politieke partijen. Dit overleg vond eind 2007 plaats, in aanwezigheid van de secretaris-generaal van het ministerie van BZK (in verband met de afwezigheid van de Minister). Het belangrijkste gespreksonderwerp was de Wet subsidiëring politieke partijen. De bespreking daarvan wordt voortgezet in 2008. Op de agenda stond ook de rol van de overheid inzake de plaatsing van vrouwen op de kandidatenlijsten van de partijen. Het voorzittersoverleg gaat hier apart een vergadering aan wijden.

3.8 Ad hoc commissies

3.8.1 Commissie waterschapsverkiezingen

In de op 15 juni 2007 gehouden vergadering van het Hoofdbestuur is een tijdelijke commissie ingesteld bestaande uit de heren:

- W. Kolijn (voorzitter, lid Hoofdbestuur);
- mr. V.A. Smit (algemeen secretaris);
- J. Slingerland (oud-dijkgraaf);
- J. Klepper (lid dagelijks bestuur waterschap en plv. dijkgraaf);
- J. Hoekman (lid dagelijks bestuur waterschap en wnd. dijkgraaf);
- ing. B. van de Weerd (lid dagelijks bestuur waterschap)
- T. Kool (lid dagelijks bestuur waterschap);
- M. Bogerd (oud-bestuurslid waterschap en statenlid).

Die commissie heeft de taak een gemotiveerd advies te geven aan het Hoofdbestuur over de vraag of de SGP onder eigen naam aan de waterschapsverkiezingen voor de categorie ingezetenen moet deelnemen en welke andere modaliteiten mogelijk en/of (meer) wenselijk zijn. Het advies moest voor 1 december 2007 gereed zijn.

De commissie heeft geadviseerd:

1. om als SGP aan de waterschapsverkiezingen deel te nemen met een lijst onder eigen naam;
2. de besturen van de provinciale verenigingen te belasten met de organisatie van en de uitvoering van de campagne voor de verkiezingen, een en ander volgens een door de commissie voorgestelde toedeling van waterschappen aan provinciale besturen;
3. deze besturen te vragen om te streven naar een horizontale lijstverbinding - of afhankelijk van de regio, een verticale lijstverbinding - met ChristenUnie en/of CDA en/of VVD;
4. vanuit de landelijke partijkas een verkiezingsbudget ter beschikking te stellen voor de verkiezing ten behoeve van de desbetreffende provinciale verenigingen;
5. een raamwerk verkiezingsprogramma op te laten stellen door en/of onder begeleiding van de onderhavige adviescommissie;
6. een raamwerk campagneplan op te laten stellen door en/of onder begeleiding van de onderhavige adviescommissie;
7. gelet op het onder punt 5 en 6 bepaalde de onderhavige adviescommissie daarom pas op te heffen nadat bedoelde raamwerken gereed zijn.

Het Hoofdbestuur heeft op 11 januari 2008 overeenkomstig het advies besloten en zal de verdere voorbereiding van deze verkiezing ter hand nemen.

3.8.2 'Begeleidingscommissie mr.dr.s. S.O. Voogt'

Zoals bekend is, heeft de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann en een aantal andere organisaties (hierna: het CWI) in 2003 de SGP en de Staat der Nederlanden gedagvaard in verband met het feit dat vrouwen destijds alleen buitengewoon lid van de SGP konden zijn.

Op 7 september 2005 is in eerste aanleg vonnis gewezen in het geding van het CWI tegen enerzijds de SGP en anderzijds de Staat. Voorzover het om de SGP zelf ging zijn eiseressen niet-ontvankelijk verklaard. De vordering tegen de Staat is wel toegewezen in die zin dat voor recht is verklaard dat de Staat handelt in strijd met het VN-Vrouwenverdrag op grond waarvan de Staat is bevolen geen subsidie op grond van de Wet subsidiëring politieke partijen meer toe te kennen aan de SGP. Omdat het vonnis "uitvoerbaar bij voorraad" is verklaard, heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de voor 2006 en later ook de voor 2007 aangevraagde subsidie geweigerd. Zowel het CWI als de Staat zijn tegen het desbetreffende vonnis in hoger beroep gegaan bij het Gerechtshof. De SGP heeft zich als belanghebbende partij gevoegd in het door de Staat ingestelde hoger beroep. Verder heeft de SGP beroep ingesteld tegen de beschikkingen waarbij de minister van BZK weigert de SGP subsidie te verlenen. In de uitspraak van 30 november 2006 heeft de sector bestuursrecht van de Rechtbank te Den Haag het beroep tegen de beschikking over 2006 ongegrond verklaard omdat de Staat - gegeven het uitvoerbaar bij voorraad verklaarde dictum in het vonnis van 7 september 2005 - geen andere keus is gelaten dan de subsidieaanvraag te weigeren.

Tegen deze uitspraak is door de SGP hoger beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling heeft op 5 december 2007 in hoger beroep onder meer uitgesproken dat het VN-Vrouwenverdrag een door de minister van BZK te verrichten afweging van grondrechten onverlet laat en dat ook het algemeen belang raakt van een afdoende vertegenwoordiging van het gehele electoraat in het Nederlandse staatsbestel. "Daarbij gaat het ook om de vertegenwoordiging van kleine minderheden met van de heersende opvattingen afwijkende denkbeelden, zolang deze niet handelen in strijd met het strafrecht". Juist het algemene belang "dat is betrokken bij een brede weerspiegeling in het geheel van politieke partijen van de maatschappelijke, levensbeschouwelijke, ideologische en religieuze stromingen in de samenleving" wordt gediend door de Wet subsidiëring politieke partijen (Wsp). "Duidelijk is dat de wetgever bij het tot stand brengen van de Wsp alle in het parlement vertegenwoordigde partijen aan de hand van dezelfde maatstaven financiële ondersteuning heeft willen bieden, ongeacht de inhoud van het door hen uitgedragen gedachtegoed of hun interne organisatie", behoudens in geval van een strafrechtelijk veroordeling wegens discriminatie. Verder overweegt de raad dat van een daadwerkelijke beperking van het passief kiesrecht geen sprake is.

De raad concludeert dan ook dat "gelet op het belang van politieke partijen voor het functioneren van het democratisch staatsbestel, maatregelen die een politieke partij beperken in haar vrijheden en rechten slechts onder bijzondere omstandigheden gerechtvaardigd [zijn]. Ook een partij wier gedachtegoed wat betreft de gelijkheid en gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen afwijkt van heersende opvattingen en actuele rechtsontwikkelingen, dient, behoudens ieders verantwoordelijkheid ingevolge het strafrecht, onbelemmerd te kunnen deelnemen aan het publieke debat. Het uitsluiten van een dergelijke politieke partij van subsidiëring zou haar ten opzichte van de andere partijen in een

aanmerkelijk nadeliger positie brengen in een context waarin alle partijen juist op gelijke voet aan het parlementaire debat moeten kunnen deelnemen. Daardoor zou de legitimiteit van de uitkomst van het debat worden ondermijnd." De minister van BZK is volgens de Raad van State dan ook gehouden aan de SGP subsidie te verstrekken. De minister van BZK heeft dat op grond van deze uitspraak dan ook nog in december 2007 gedaan voor zowel 2006 als 2007.

Als het gaat om de civiele procedures is de stand van zaken thans als volgt.

- **Stichting Proefprocessenfonds CWI e.a. contra de SGP**

Het CWI heeft in eerste aanleg gevorderd voor recht te verklaren dat de SGP in strijd handelt met internationale verdragen en nationale wet- en regelgeving en daarom onrechtmatig handelt jegens het CWI door vrouwen niet op gelijke wijze te behandelen als mannen. De rechter zou de SGP hebben moeten veroordelen tot - kort gezegd - wijziging van de statuten en eventueel overige partijinterne regelingen zodanig dat bedoeld onderscheid niet meer wordt gemaakt en zou tevens het besluit uit de negentiger jaren tot introductie van het buitengewoon lidmaatschap nietig hebben moeten verklaren. Het CWI is in deze procedure op 7 september 2005 niet-ontvankelijk verklaard door de Rechtbank te Den Haag en is van dit vonnis in hoger beroep gegaan bij het Gerechtshof (ook te Den Haag). Het CWI heeft tot nu toe geen grieven tegen dit vonnis geformuleerd, waardoor deze procedure feitelijk "stil ligt".

- **Stichting Proefprocessenfonds CWI e.a. contra de Staat**

Het CWI heeft in eerste aanleg gevorderd voor recht te verklaren dat de Staat in strijd handelt met internationale verdragen en nationale wet- en regelgeving door de situatie te laten voortbestaan dat de SGP vrouwen niet op gelijke wijze behandelt als mannen. Daarmee zou de Staat onrechtmatig handelen jegens het CWI. De rechter zou de Staat moeten veroordelen tot het nemen van maatregelen om aan die onrechtmatige situatie een eind te maken.

Dit beroep van het CWI (tegen de Staat en dus niet rechtstreeks tegen de SGP) is op 7 september 2005 gegrond verklaard door de Rechtbank te Den Haag. De Staat handelt volgens de Rechtbank in strijd met het VN-Vrouwenverdrag. Om die reden heeft de Rechtbank de Staat bevolen om per eerstvolgende subsidiebeslissing (dat is: per 1 januari 2006) de rijkssubsidie niet meer aan de SGP toe te kennen. En zoals hierboven al is vermeld, is dat tot en met de uitspraak van de Raad van State van 5 december 2007 ook daadwerkelijk gebeurd.

De Staat is van dit vonnis in hoger beroep gegaan bij het Gerechtshof (te Den Haag). De SGP heeft zich als tussenkomende partij in dit hoger beroep gevoegd. Dat is door het Gerechtshof ook bij arrest van 16 februari 2006 toegestaan. Op 20 december 2007 heeft het Gerechtshof arrest gewezen. Het Gerechtshof heeft geoordeeld dat het onderscheid dat de SGP maakt tussen mannen en vrouwen verboden is op grond van onder meer het Vrouwenverdrag dat de Staat verplicht om vrouwen op gelijke voet met mannen te verzekeren van het passief kiesrecht. Volgens het hof worden het recht op godsdienstvrijheid en het recht van vrijheid van vereniging niet in de kern geraakt, bij het recht op gelijke behandeling is dat wel het geval. Het hof acht het daarom, net als de rechtbank, onrechtmatig dat de Staat niet optreedt tegen deze vrouwendiscriminatie. Bij het kiezen van die maatregel heeft de Staat beleidsvrijheid. Omdat de te nemen maatregel in een wet zal moeten worden neergelegd, kan het hof die maatregel niet opleggen. De rechter kan niet treden in de wetgevende taak die aan de regering en het parlement is voorbehouden, aldus het Gerechtshof. Anders dan de rechtbank is het Gerechtshof van oordeel dat hij niet kan oordelen over de gevraagde subsidiestop, omdat Clara Wichmann daarvoor bij de bestuursrechter moet zijn. Los daarvan heeft het hof overwogen dat de subsidiestop geen passende maatregel is, omdat het hof niet aannemelijk acht dat de SGP door stopzetting van de subsidie het passief kiesrecht voor vrouwen aanvaardt.

De SGP stelt cassatie in bij de Hoge Raad tegen dit arrest.

In bovenbedoelde procedures laat de SGP zich bijstaan door mr.dr.s. S.O. Voogt (Moree & Gelderblom advocaten te Rotterdam). Mede gelet op de grote belangen die voor de SGP in het geding zijn, wordt de heer Voogt begeleid door een commissie bestaande uit de heren W. Koliijn (voorzitter), mr.dr. J.T. van den Berg, mr. P.J. den Boef, dr.ir. A.G. Bregman, mr. M.J.W. Hoek, mr. G. Holdijk, mr. C.G. van der Staaij, mr. A. Weggeman en mr. V.A. Smit (secretaris).

Omdat het maken van keuzes en het opstellen van gedingstukken in bovenbedoelde procedures vanaf de zomer van 2006 min of meer zijn afgerond, zijn de activiteiten van deze commissie vanaf die tijd ook zeer beperkt geweest. Als cassatie-advocaat treedt namens de SGP op de heer mr. J.P. Heering van BarentsKrans advocaten notarissen N.V. te Den Haag.

4. Guido de Brès Stichting

4.1 Inleiding

De Guido de Brès-Stichting, het wetenschappelijk bureau van de SGP, is de 'denktank' van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Zij onderzoekt zelfstandig politieke en maatschappelijke vraagstukken ten dienste van de SGP om zo kennis en inzicht te verwerven met het oog op de voortdurende ontwikkeling van een staatkundig-gereformeerde visie op alle relevante beleidsterreinen. De resultaten van het onderzoek communiceert zij met politici, partijleden, kiezers op de SGP en extern publiek.

Bezinning op actuele ontwikkelingen en reflectie ten aanzien van maatschappelijke en politieke veranderingen verdient voortdurende aandacht. Kritische toetsing aan de Bijbel en aan de staatkundig-gereformeerde beginselen is nodig om telkens op een inspirerende en opbouwende wijze als partij een bijdrage te leveren aan het bestuur van ons land. Daarbij mag de SGP zich niet laten meevoeren door de waan van de dag enerzijds of verstarren anderzijds. De stichting stimuleert daarom bezinning, debat en opinievorming in de volle breedte van het kiezerspotentieel van de SGP en wil meer mensen op haar activiteiten attenderen. Ook gaat zij bewust het debat aan met andersdenkenden. Het achterliggende doel is dat de Guido de Brès-Stichting een bijdrage levert aan het streven van de partij om meer mensen te brengen tot erkenning van het gezag van Gods Woord in politiek en samenleving.

In dit jaarverslag over 2007 van de Guido de Brès-Stichting wordt teruggeblikt op de werkzaamheden die het afgelopen jaar door het wetenschappelijk bureau zijn verricht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de samenstelling van het bestuur en personeel (4.2), verschenen en in voorbereiding zijnde publicaties (4.3), studieblad *Zicht* (4.4), georganiseerde conferenties (4.5), communicatie (4.6), organisatie (4.7), een kwantitatief overzicht (4.8) en enkele opmerkingen ter afsluiting (4.9).

4.2 Bestuur en personeel

In het verslagjaar 2007 telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting acht leden. Er was één vacature waarvoor inmiddels een kandidaat-bestuurslid ter benoeming aan het Hoofdbestuur is voorgedragen. De samenstelling van het bestuur luidde per 31 december 2007 als volgt (tussen haken staat het jaar van aftreden):

- Dr. W. Fieret, Woudenberg, 58 jaar, voorzitter (2010)
- Dr. ir. J.S. van den Brink, Meteren, 39 jaar, secretaris (2009)
- Drs. P.C. den Uil, Oud-Alblas, 53 jaar, penningmeester (2011)
- Dr. H. van den Belt, Nijkerk, 36 jaar (2011)
- Dr. A. Goudriaan, Papendrecht, 38 jaar (2010)
- Drs. M.J. Kater, Zeist, 45 jaar (2009)
- Mr. A. Klaassen, Barneveld, 29 jaar (2011)
- Mr. C.G. van der Staaij, Benthuizen, 39 jaar (2009)

Per 31 december 2006 zijn de bestuursleden ds. J. Koppelaar en H. Uil afgetreden.

Per 1 januari 2007 zijn mr. A. Klaassen en dr. H. van den Belt tot bestuursleden benoemd.

De penningmeester drs. P.C. den Uil is per genoemde datum herbenoemd.

Het bestuur houdt toezicht op het (beheer van het) wetenschappelijk bureau, stelt de jaarbegroting en het jaarverslag vast, bespreekt de voortgangsrapportages van de projecten en houdt een functioneringsgesprek met de directeur. In 2007 vergaderde het bestuur vijf keer. Gemiddeld was ruim 70% van de bestuursleden op de vergaderingen present. De belangrijkste vergaderonderwerpen in 2007 waren:

- opstelling van missie, visie en strategische doelen van de Guido de Brès-Stichting;
- het commentaar *De ruimte geordend*;
- meerjarenplan 2008-2011;

Verder heeft het bestuur een onderhoud gehad met de redactievoorzitter van het studieblad *Zicht*.

Per 1 januari 2007 had het wetenschappelijk bureau een nagenoeg volledige bezetting. De functie van directeur wordt vervuld door drs. J.A. Schippers. De formatieomvang van deze functie is thans 80 procent (0,8 fte), in verband met de beperkte financiële middelen van de stichting als gevolg van het wegvallen van de overheidssubsidie in 2006 en 2007. Verder is drs. J.W. van Berkum als wetenschappelijk medewerker (1,0 fte) verbonden aan het wetenschappelijk bureau.

Daarnaast was dr. G. van der Hoek tot en met 31 maart 2007 als vaste vrijwilliger werkzaam voor het wetenschappelijk bureau voor twee dagen per week (0,4 fte).

Het gehele jaar 2007 is de heer J.M. ten Hove, student Geschiedenis van de internationale betrekkingen aan de Universiteit Utrecht, werkzaam geweest als stagiair voor het wetenschappelijk bureau. In het eerste halfjaar voor 0,4 fte en na de zomer voor 0,2 fte.

Voor administratieve ondersteuning wordt gebruik gemaakt van de diensten van personeel dat in dienst is van de partij, met name de heren J.P. van der Bas en A. van der Meijden voor de financiële administratie en mevrouw J. van Schaik voor secretariële ondersteuning, donateurs- en abonnementsadministratie.

4.3 Publicaties

In het verslagjaar is gewerkt aan de volgende projecten die hebben geleid of nog zullen leiden tot een publicatie.

- **Europese defensie**

In 2006 is een publicatie afgerond over het Europese veiligheids- en defensiebeleid. De nota heeft als titel gekregen *Geeft acht. Visie op Europees veiligheidsbeleid in een onzekere wereld*. De recente uitbreidingen van de NAVO en de Europese Unie met lidstaten uit Midden- en Oost-Europa, alsook de poging om een Europees Veiligheids- en Defensiebeleid (EVDB) van de grond te tillen, vereisen een hernieuwde oriëntatie van de SGP op Europese veiligheid en defensie. Deze nota is in 2007 op een conferentie in Delft gepresenteerd (zie conferenties).

De nota is samengesteld door een werkgroep bestaande uit de heren: drs. J.W. van Berkum, drs. E.J. Brouwer, dr. M. de Haas, drs. D.J. van der Kooij, drs. ing. T. de Kruijf, drs. S.J. van Leeuwen, ir. A. van Maldegem en R. Pasterkamp.

- **Commentaar over de Nota Ruimte**

In het verslagjaar is het commentaar over de Nota Ruimte tot een afronding gekomen. Het commentaar is op 1 maart 2007 tijdens een Guido-conferentie in Nijkerk gepresenteerd (zie conferenties). De kernvraag in dit commentaar luidt: *Hoe kunnen decentrale overheden en maatschappelijk middenveld onder de Nota Ruimte in de visie van de SGP invulling geven aan de nieuwe verantwoordelijkheid die zij hebben voor ruimtelijk beleid?*

Het commentaar schenkt veel aandacht aan de verandering in sturingsfilosofie: de overstap van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie. Deze verandering, samen met het kabinetmotto: 'decentraal wat kan, centraal wat moet' is er de oorzaak van dat de rol van de lokale overheid in vraagstukken van ruimtelijke ordening aanmerkelijk is versterkt. Besproken wordt tot welke aanpassingen en mogelijke bestuurlijke problemen dit leidt voor met name de lokale bestuurders en op welke nieuwe wijze zij hun toegenomen verantwoordelijkheid kunnen invullen.

Bij de totstandkoming deze studie heeft een klankbordgroep van deskundigen gefunctioneerd bestaande uit: drs. J.W. van Berkum (voorzitter), H. van Dieren, mr. D.J.H. van Dijk, ir. M. Houtman, A. Prins, M.A. Ros BNA en ir. C. Verdouw CZn.

- **Christenen ten tijde van het Romeinse Rijk**

De projectgroep 'Christenen ten tijde van het Romeinse rijk' doet onderzoek naar de houding en het optreden van de eerste christenen. Centraal staat de vraag wat wij als christelijke minderheid in de 21^e eeuw kunnen leren van de christenen in de eerste drie eeuwen die ook een minderheid waren.

De volgende thema's worden onder meer behandeld: visie op de overheid, huwelijk, sport en spel, arbeid en beroep, spot en kritiek, vervolgingen en martelaarschap, en het charitatieve optreden.

De samenstelling van de werkgroep is als volgt: dr. A. Goudriaan (voorzitter), drs. J.W. van Berkum (secretaris), prof. dr. A. Baars, ds. L.J. Geluk en dr. K. van der Zwaag.

- **Commentaar Artikel 1 Grw/gelijke behandeling**

De werkgroep gelijke behandeling doet studie naar de wetgeving gelijke behandeling. Het onderzoek zal in de vorm van een commentaar worden gepubliceerd. In het commentaar wordt het

gelijkheidsdenken ter discussie gesteld en bezien in hoeverre aanpassing van de wetgeving op het terrein van de gelijke behandeling wenselijk en mogelijk is.

De samenstelling van de werkgroep is als volgt: drs. J.W. van Berkum, dr. A. Goudriaan, mr. A. Klaassen, drs. P.C. den Uil, mr. C.G. van der Staaij en drs. P.C. den Uil.

- **Globalisering**

Vanaf november 2006 heeft het wetenschappelijk bureau een onderzoek laten doen ten behoeve van een studie over globalisering. In deze studie zal ook het aspect ontwikkelingssamenwerking worden meegenomen, omdat de oorspronkelijke studie over dit thema is geannuleerd.

In deze studie komen vragen rond het fenomeen van globalisering aan de orde, zoals de effectiviteit van de nationale overheid, de zich wijzigende rol van toonaangevende staten o.a. door de opkomst van China als economische en politieke wereldmacht, de effecten van globalisering op ontwikkelingssamenwerking en de verschuiving van bepaalde typen werkgelegenheid naar derde landen. Verder wordt de wisselwerking tussen globalisering en godsdienst onderzocht. De werkgroep Globalisering streeft ernaar in de zomer van 2008 een concepttekst van de nota gereed te hebben. De samenstelling van de werkgroep globalisering luidt als volgt: drs. J.C. Bazen, dr.ir. J.S. van den Brink (voorzitter), dr. E. Dijkgraaf, J.M. ten Hove (secretaris), drs. A. Lassche, ir. J. Lock, drs. J.A. Schippers, ir. M.C. Verloop en A. van der Wulp.

- **Energie**

De werkgroep Energie is samengesteld en komt D.V. in januari 2008 voor het eerst bijeen. Voor het op te stellen commentaar zal de aandacht uitgaan naar de voorzieningszekerheid als gevolg van de doorgevoerde 'liberalisering' van de energiesector en bijvoorbeeld de opstelling van Rusland als energieleverancier. De eindigheid van voorraden fossiele brandstof en de mondiale energieschaarste roepen het vraagstuk op van de (rechtvaardige) verdeling van de energie. Het commentaar zal verder ingaan op de aanpak van het mondiale klimaatprobleem en het vraagstuk van de energieveiligheid. De samenstelling van de werkgroep energie luidt als volgt: dr.ir. G.H. ten Bolscher, mr. H. Brons, dr.ir. B. Gravendeel, ir. J. Janssen, dr.ir. J. Morren, dr.ir. H. Polinder (voorzitter), drs. J.A. Schippers (secretaris). Als adviseurs treden op: ir. A. van Maldegem en ir. J.G. Slootweg.

4.4 Guido-conferenties

In het verslagjaar 2007 zijn vier bijeenkomsten georganiseerd, de laatstgenoemde in samenwerking met het hoofdbestuur en de SGP-jongeren. Het betrof de volgende thema's.

- **Presentatie nota Defensie (26 januari 2007)**

Op 26 januari 2007 organiseerde de Guido de Brès-Stichting een Guidoconferentie over het Europees veiligheidsbeleid. Op deze conferentie presenteerde het wetenschappelijk instituut haar nieuwste uitgave *Geeft acht. Visie op Europees veiligheidsbeleid in een onzekere wereld*. De bijeenkomst werd gehouden in het Legermuseum te Delft en door ongeveer 60 mensen bijgewoond.

Voor de start van de conferentie zijn twee rondleidingen gehouden. De ene groep kreeg een rondleiding met als thema 'Hoogtepunten'. Tijdens deze rondleiding is stilgestaan bij belangrijke krijgsmomenten uit de geschiedenis van ons land. De andere groep bezocht de actuele tentoonstelling over de Nederlandse bijdrage aan de missie in Bosnië.

De voorzitter van de werkgroep die de nota samenstelde, dr. M. de Haas overhandigde tijdens deze conferentie de nota *Geeft acht* aan de secretaris-generaal van het Ministerie van Defensie, drs. A.H.C. Annink. Riekelt Pasterkamp interviewde twee militairen die op missie zijn geweest: Mark Brouwer en Teus-Jan Soet. Mark is in 2005 in Afghanistan geweest en Teus-Jan in 2004 in Irak. Vervolgens was er een debat tussen drs. A. Vliegthart van de SP, mr. drs. C. Homan van het Clingendael Instituut en mr. C.G. van der Staaij van de SGP.

- **Presentatie commentaar Ruimte Geordend (1 maart 2007)**

Op 1 maart 2007 organiseerde de Guido de Brès-Stichting een Guido-conferentie onder de titel "Alles in goede orde". Op deze conferentie publiceerde het wetenschappelijk instituut van de SGP zijn nieuwste uitgave "De ruimte geordend. Een reflectie op de Nota Ruimte". Volgens de Nota Ruimte wil de regering minder gedetailleerd voorschrijven wat provincies en gemeenten mogen en kunnen doen met de ruimte. In de publicatie *De ruimte geordend* behandelt het studiecentrum van de SGP de vraag hoe lokale en regionale overheden en maatschappelijk middenveld invulling zullen geven aan de grotere vrijheid en hun nieuwe verantwoordelijkheid voor het ruimtelijke beleid. Hoe krijgt het motto

van het kabinet "decentraal wat kan, centraal wat moet" echt handen en voeten? Over deze vragen zijn politici en deskundigen tijdens de conferentie met elkaar in debat gaan. Het Gelderse SGP-statenlid mr. G. Holdijk en drs. M.W. van Buuren, lid SGP-steunfractie in de gemeenteraad van Capelle aan den IJssel, belichten deze thematiek respectievelijk vanuit provinciaal en gemeentelijk perspectief. Daarna was er onder leiding van de directeur van het wetenschappelijk bureau, drs. J.A. Schippers een forumdiscussie met de beide sprekers en wethouder H.A. Lambooy van Nijkerk en de auteur van het commentaar dr. G. van der Hoek. Ongeveer 40 mensen bezochten het congres.

- **Last van Gelovigen (26 september 2007)**

Op 26 september jl. organiseerde de Guido de Brès-Stichting een conferentie over de rol van godsdienst in politiek en samenleving. Sprekers waren mevrouw dr. mr. S.C. van Bijsterveldt (lid Eerste Kamer voor het CDA), dr. S. Paas (auteur van het boek 'Vrede stichten') en drs. D. van Meeuwen (fractievoorzitter CU-SGP in de gemeenteraad van Sliedrecht). Er waren zo'n 75 bezoekers. De volgende vragen stonden op deze conferentie centraal: Hoe verhouden religie en democratie zich tot elkaar? Welke invloed mogen kerken uitoefenen op de overheid en in de samenleving? Past de gereformeerde, theocratische politiek die de SGP voorstaat wel in een democratische, pluriforme context? De drie sprekers hebben hun mening over deze complexe vragen uiteengezet en zijn daarna hierover met elkaar en met het aanwezige publiek in debat gegaan. De lezingen en de forumdiscussie zijn gebundeld uitgegeven in een brochure, getiteld: 'Last van gelovigen?!'.

- **Keer het tij (23 november 2007)**

De laatste jaren is er meer aandacht voor waarden en normen in de samenleving. Dat is pure winst. Tegelijk valt te constateren dat het taalgebruik van Nederlanders ruwer, grover en vaak ook kwetsender wordt. Het recht op vrijheid van meningsuiting lijkt te verworden tot een recht om anderen te beledigen. Niet alleen op straat, in de media en op het internet, maar ook in de Tweede Kamer. Daarover maakt de SGP zich zorgen. Wie keert het tij? Over dit thema organiseerde de Guido de Brès-stichting in samenwerking met de het SGP-hoofdbestuur en de SGP-jongeren op 23 november 2007 een najaarscongres. De sprekers op de conferentie waren: drs. P.H. de Jong (politiek redacteur ND), drs. R. van de Poll (directeur van de Bond tegen het Vloeken) en ir. B.J. van der Vlies (voorzitter van de SGP-fractie in de Tweede Kamer). In hun bijdragen besteedden de sprekers aandacht aan de vraag met welke middelen de overheid deze teloorgang van beschaving kan tegengaan. Er waren ongeveer 100 bezoekers.

4.5 Zicht

Zicht is het studieblad van het wetenschappelijk bureau van de SGP. Het verschijnt vier keer per jaar. De oplage van het blad ligt rond de 1.000 exemplaren. Voor gegevens over het abonneebestand verwijzen we naar paragraaf 4.8.

De jaargang opende met een themanummer over Ethiek in de politiek. Vier lokale SGP-bestuurders kwamen in een interview aan het woord. In nummer bevatte verder een beschouwing over het compromis, een bijdrage over de actualiteit van ethiek in de samenleving en een kritische column over het erkennen en ontkennen van ethische keuzen door 'Haagse' politici.

In nummer 2 werd aandacht besteed aan de beroeps- en studiekeuze door reformatorische scholieren na het VWO. Naast een interview met twee rijksambtenaren werden in korte bijdragen tien academici over hun werk aan de universiteit aan het woord gelaten.

Nummer 3 was een themanummer over Jeugd en gezin. Een interview met minister Rouvoet opende het nummer. Verder leverden twee SGP-wethouders, zeven provinciale statenfracties en vier externe experts uit het werkveld een bijdrage aan dit nummer. Ook werden de historische ontwikkeling en de actualiteit van het huidige jeugd- en gezinsbeleid beschreven en becommentarieerd.

Nummer 4 stelde het thema Burgerschap centraal. Over vrijwilligerswerk en burgerschap werd prof. Meijs geïnterviewd. Andere bijdragen behandelden deelthema's zoals religie en burgerschap, de integratiekwestie en christelijk burgerschap. Op verzoek van het Hoofdbestuur kwam een beschouwing over het organisch kiesrecht tot stand.

De bijbelstudies in deze jaargang werden verzorgd door ds. A.J. Sonneveld, predikant van de hervormde gemeente te Lopik.

In 2007 verscheen er geen bijlage bij *Zicht*. Wel werd het nummer 2 (over onderwijs en wetenschap) aan studentenverenigingen in de gereformeerde gezindte ter verspreiding aangeboden en had nummer 3 (over gezin en jeugd) een veel grotere omvang (72 pag.) dan gebruikelijk.

4.6 Communicatie

Het wetenschappelijk bureau probeerde ook in 2007 zo breed mogelijk bekendheid te geven aan zijn activiteiten. Via het partijblad *De Banier* is de SGP-achterban op de hoogte gehouden. Daarnaast is vier keer per jaar een digitale nieuwsbrief, de zogeheten E-letter, verzonden. Via de website van de SGP kunnen personen zich aanmelden voor gratis toezending van deze E-letter.

In het jaar 2007 is aandacht besteed aan het schrijven en publiceren van opinieartikelen door de directeur en de wetenschappelijk medewerker van de Guido de Brès-Stichting.

Hieronder volgt een overzicht van de gepubliceerde artikelen.

Datum van publicatie	Krant/tijdschrift	Onderwerp/titel	Auteur
16-03-2007	<i>Reformatisch Dagblad</i>	Artikel 1 Grondwet	Drs. J.W. van Berkum
31-03-2007	<i>Criterium</i> , 2007, nr. 2	Verantwoording als uitdaging	Drs. J.W. van Berkum
01-05-2007	<i>In Contact</i> , 2007, nr. 2	De macht van de SGP	Drs. J.A. Schippers
14-05-2007	<i>Nederlands Dagblad</i>	Vervreemde Refojeugd	Drs. J.A. Schippers
26-05-2007	<i>Ecclesia</i>	Geroepen tot vrede stichten	Drs. J.A. Schippers
31-08-2007	<i>Nederlands Dagblad</i>	Seculier (ingezonden)	Drs. J.A. Schippers
14-10-2007	<i>Criterium</i> , 2007 nr. 5	Hoe lezen wij?	Drs. J.W. van Berkum
15-10-2007	<i>NJCM-Bulletin</i> , jrg. 32, nr. 6	Van weigerambtenaren naar weigergemeenten	Drs. J.A. Schippers

Ook hebben de directeur en de wetenschappelijk medewerker de volgende lezingen verzorgd en is er deelgenomen aan een publiek debat in 2007.

Datum en Plaats	Spreker	Onderwerp/titel	Organisatie
29-03-2007 Smallingerland	Drs. J.W. van Berkum	Wet maatschappelijke ondersteuning	SGP-kiesvereniging Smallingerland
07-05-2007 Gorinchem	Drs. J.A. Schippers	Vreemdelingen en onze plicht in Bijbels licht	Gomarus scholengemeenschap, 5VWO
04-09-2007 Gorinchem	Drs. J.A. Schippers	Vreemdelingen en onze plicht in Bijbels licht	Gomarus scholengemeenschap, 5VWO
12-09-2007 Den Haag	Drs. J.A. Schippers	Debatbijdrage over 'Kiezers op drift'	Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie
02-11-2007 Opheusden	Drs. J.W. van Berkum	Burgerschap	Kerstenonderwijscentrum
22-11-2007 Pijnacker	Drs. J.A. Schippers	Gezins- en jeugdbeleid	SGP-Kiesvereniging Pijnacker-Nootdorp
04-12-2007 Tilburg	Drs. J.A. Schippers	Wereldorde en wereldvrede	CSFR, dispuut Emet Qenee

Verder heeft het wetenschappelijk bureau door het schrijven van persberichten bij de verschillende media aandacht gevraagd voor de verschenen publicaties en geplande Guido-conferenties.

Op de partijdag d.d. 31 maart 2007 is nummer 1 van *Zicht* uit de jaargang 2007 breed verspreid onder de bezoekers van deze bijeenkomst. Verder is medio september een promotiebrief naar circa 250 SGP-raadsleden en wethouders verzonden om het donateurschap van de Guido de Brès-Stichting en het abonnement op het kwartaalblad *Zicht* bij hen onder de aandacht te brengen. Een aantal van hen heeft zich naar aanleiding hiervan opgegeven als donateur of abonnee.

De publicaties van het wetenschappelijk bureau zijn via een digitaal documentatiebeheersysteem toegankelijk. In deze zogeheten Guido-database kan op trefwoord worden gezocht binnen alle uitgaven van het wetenschappelijk bureau. Met één druk op de knop kan worden vastgesteld of over een bepaalde zoekterm is gepubliceerd. Op deze wijze kunnen mensen gemakkelijker en sneller kennis nemen van de uitgaven van het wetenschappelijk bureau. De Guido-database is toegankelijk via de website van de SGP.

4.7 Organisatie

Ook binnen het verband van de partij was het wetenschappelijk bureau in 2007 actief. Het wetenschappelijk bureau is vertegenwoordigd in de Commissie Actualisering Toelichting Gemeenteprogram van de SGP. Daarnaast vonden afstemmingsvergaderingen plaats met besturen en personeel van de andere geledingen binnen de SGP, waaronder de fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De directeur participeert in het Management Team van het SGP-bureau.

Voor de interne ondersteuning van de werkzaamheden van het wetenschappelijk bureau is gebruik gemaakt van de diensten van het SGP-bureau. Het betreft hier in het bijzonder de financiële administratie, het beheren van de adressenbestanden van de donateurs en de abonnees van *Zicht* en het verzenden van publicaties.

De Guido de Brès-Stichting beschikt over een redelijk omvangrijke bibliotheek. De boeken, brochures en tijdschriften die daarin zijn opgenomen zijn onmisbaar voor het onderzoek. Jaarlijks worden nieuwe boeken aangeschaft, maar ontvangt het studiecentrum ook gratis boeken van uitgevers en particulieren.

Door middel van een urenregistratie per project worden de werkzaamheden van het personeel van het wetenschappelijk bureau verantwoord. Deze urenregistratie is gekoppeld aan de jaarbegroting en de financiële administratie. Op deze manier is inzichtelijk hoe de totale kosten per project zich verhouden tot de begrote kosten per project.

4.8 Statistieken

Hieronder volgt een kwantitatief overzicht van aantallen donateurs, abonnees, ontvangers en bezoekers. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2005 en 2006 toegevoegd.

	2005	2006	2007
Guido-donateurs	156	197	215
Abonnees <i>Zicht</i> (excl. proefabonnees)	490	443	476
Totaal ontvangers <i>Zicht</i>	611	715	722
Ontvangers E-letter	2.350	2.600	2.750
Bezoekers Guido-conferenties	300	730	275

Het aantal donateurs is in 2007 met 18 toegenomen. Het aantal abonnementen op het kwartaalblad *Zicht* vertoont een stijging van 33. Daarnaast is het aantal abonnees op de elektronische nieuwsbrief (E-letter) met 150 personen toegenomen.

4.9 Tot slot

In 2007 heeft de Guido de Brès-Stichting veel werk kunnen verzetten in het kader van haar doelstellingen en die van de SGP. Naast het stimuleren van bezinning binnen de partij, waren de activiteiten van het wetenschappelijk bureau erop gericht om het debat met andersdenkenden aan te gaan. We hopen dat ons werk mag dienen tot opbouw van politiek en samenleving. Ons gebed is dat de Heere deze arbeid wil zegenen, want alleen dankzij Gods genade mogen we weten dat ons werk niet zinloos is, wanneer het tot Zijn eer is gedaan.

5. SGP-Jongeren

Het jaar 2007 is voorbijgevlagen. Ook dit jaar behoort weer tot de geschiedenis. Het was voor de SGP, maar niet minder voor de SGP-jongeren, een bijzonder jaar. De subsidiekraan werd weer opengedraaid. De rechter sprak zich echter nogmaals uit en die uitspraak was minder positief.

5.1 Bestuur

Naast het Dagelijks Bestuur is in 2007 een Politiek Bestuur en een Organisatie Bestuur geïntroduceerd. De secties werden omgedoopt tot commissies.

Binnen het bestuur waren diverse wisselingen. Op onze jaarvergadering namen we afscheid van drie oudgedienden: Anton Rottier, Pieter Verhoeve en Arie van der Vlies. Maaïke Verhoeks werd benoemd tot voorzitter Politiek. Met haar komst trad de eerste vrouw toe tot het bestuur van de SGP-jongeren. Karel Kok werd benoemd tot voorzitter Organisatie, hij was al actief als bestuurslid. Daarnaast werden achtereenvolgens gekozen: Wouter van den Berg (Onderwijs), Gijsbert Bouw (Internationaal), Leo Heuvelman (Activiteiten), Geerlof de Jong (SEZ), Johan van Panhuis (PR) en Geert Schipaanboord (Binnenlandse Zaken). De aftredende secretaris, Sander Kok, werd op de jaarvergadering herkozen. Steven Middelkoop (*KLIK*) werd tevens interim-hoofdredacteur van *In Contact*.

5.2 Voorzitter

Het weerwerk tegen de godslasterlijke act van Madonna heeft recent z'n vervolg gehad. Daarnaast memoreren we de strijd tegen verruwd en grof taalgebruik, voorstellen om wat te doen aan het donortekort en het protest tegen de karikaturale examenvraag over donorschap, het meedenken in de onderwijs- en jeugdproblematiek, de bezinning rondom de alcohol- en AIDS-problematiek en de dialoog en het debat met andersdenkenden. Hierbij denk ik in het bijzonder aan de debatavond met het COC. Het is goed *met* elkaar te spreken. Juist om niet als doven *over* elkaar te spreken. Binnen dat kader heeft een helder geluid geklonken. De zonde mag en is veroordeeld, terwijl daarbij de zondaar van Gods genade verteld mag worden. Dat raakt ons allemaal.

Binnen partijverband nam de voorzitter deel aan het GO-plus dat 3 keer plaatsvond. Los daarvan vond regelmatig overleg plaats met partijvoorzitter Kollijn en de fractie over activiteiten en beleid. Extern participeerde de voorzitter in het voorzittersoverleg met andere PJO's. Vanuit de SGP-jongeren is een overleg met minister Rouvoet en alle PJO's geïnitieerd. Ook is er een overlegplatform met Perspectief (jongerenorganisatie CU), CDJA, CNV-jong, RMU-jongeren en GMV-jong door ons geïnitieerd.

We hebben ons met succes ingezet om Van der Vlies politicus van het jaar te laten worden. Rondom dit heuglijke feit is er vanuit de SGP-jongeren een jaarlijkse prijs met een ludiek karakter in het leven geroepen. De eerste uitreiking van de 'Oranje boven' is naar Van der Vlies gegaan. Verder is er dit jaar flink geïnvesteerd in het opiniëren. In het *Reformatisch Dagblad* hebben we 9 keer een plaats op de opiniëpagina gehad. In het *Nederlands Dagblad* was dat 6 keer het geval.

De voorzitter gaf lezingen, nam deel aan discussies en leidde fora. Verder bezocht de voorzitter het congres van de JOVD. Het overleg over de sociale stage met de diaconale hulpdiensten en de RMU heeft geresulteerd in een overleg met twee vertegenwoordigers van het Voortgezet Onderwijs.

5.3 Jeugdwerkadviseur

In het jaar 2007 heeft er een personeelwisseling plaatsgevonden. Gert van Veldhuizen nam in april 2007 afscheid van de SGP-jongeren. In augustus 2007 volgde Dirk-Jan Nijnsink hem op.

De jwa heeft zich intensief bezig gehouden met het organiseren van het najaarscongres 'Aids: ver van jouw bed?!'. In het kader hiervan schreef hij samen met Gijsbert Bouw een manifest met de titel 'Aandacht voor Aids'. Daarnaast draaide de jwa mee in de jongerendagcommissie en de jubileumcommissie. Hij was tevens voorzitter van de internetcommissie van de SGP-jongeren. Samen met het Politiek Bestuur werkte de jwa aan opinievorming rondom actuele thema's als islam, integratie, christenen in Irak. In het kader hiervan startte de jwa een initiatief om een ideologisch basisdocument op te stellen waarin de politieke koers van de SGP-jongeren verwoord wordt. De jwa heeft in de laatste maanden van 2007 één lezing voor een studievereniging gehouden. Daarnaast leidde hij een debat en nam hij deel aan een debat met voorzitters van andere politieke jongerenorganisaties. Voor de SGP-bladen schreef de jwa verschillende artikelen over ds. G.H.

Kersten, aids, Wilders, de Nederlandse identiteit en de vrijheid van onderwijs. Daarnaast was hij betrokken bij het verschijnen van diverse persberichten en het schrijven van verschillende opinië artikelen. Voor het najaarscongres van de SGP interviewde hij Andries Knevel. Daarnaast werkte hij mee aan een aantal interviews voor media en studenten. De jwa was in 2007 lid van het Management Team van het SGP-bureau en de redactie van *De Banier*. Ook bezocht hij regelmatig de fractievergaderingen.

5.4 Medewerkster

Na het vertrek van Jeroen van der Laan ontstond ook op de positie van de medewerker SGP-jongeren een vacature. In het voorjaar werd deze vacature vervuld door Ineke de Jong. Ineke verleende in het kader van haar functie medewerking aan diverse projecten in het afgelopen jaar. Ze was nauw betrokken bij de organisatie van het najaarscongres van de SGP-jongeren in Apeldoorn. Anders dan de jeugdwerkadviseur ondersteunde de medewerkster met name de activiteiten van het Organisatie Bestuur. In 2007 was de medewerkster tevens lid van de commissie PR en notulist van het Organisatie Bestuur. Daarnaast was ze lid van de internetcommissie en verantwoordelijk voor het beheer van de website van de SGP-jongeren.

5.5 Politiek Bestuur

Reeds enkele weken na de aftrap van het politiek bestuur werd er een manifest opgesteld met betrekking tot het tekort aan donororganen in Nederland. Na de zomer is het manifest aangeboden aan het ministerie van VWS. Verder heeft het politiek bestuur zich gebogen over de Islam in Nederland. In het politiek bestuur is besloten een basisdocument te ontwikkelen waarin de ideologie en politieke koers op hoofdlijnen van de SGP-jongeren gepresenteerd wordt. Een vierde thema is Israël. In 2008 zal de staat Israël 60 jaar bestaan. Als vijfde zijn we gestart met de organisatie van een Summerschool in samenwerking met de werkgroep Oost-Europa van de SGP. Het Politiek Programma werd opnieuw onder de aandacht gebracht door het plaatsen van actuele statements die betrekking hadden op het Politiek Programma. Ook werd er een start gemaakt met het opstellen van een eigen standpunten-ABC op de website. Ten slotte hadden leden van het politiek bestuur zitting in fora tijdens debatten en werden eigen debatavonden georganiseerd.

5.5.1 Commissie Binnenlandse Zaken (BZ)

Naast gebruikelijke artikelen in *De Banier*, *In Contact* en de website, het leveren van inhoudelijke input aan andere bestuursleden, heeft de commissie zich vooral gericht op gevangenzorg en probleemwijken. Voor het eerste thema hebben we als commissie een bezinningsavond gehouden aan de hand van actuele en relevante literatuur. Vervolgens heeft de commissie een werkbezoek afgelegd bij een hoogleraar, bij Reclassering Nederland en bij Exodus, een organisatie die ex-gedetineerden opvangt. Tijdens een politieke avond in Gouda heeft de commissie geprobeerd aan te tonen dat het mogelijk is om streng straffen en goede reïntegratie met elkaar te combineren. Dat was ook het voornaamste punt in een opinië artikel in het *RD*. De 40 probleemwijken van Vogelbaar, die in deze kabinetsperiode tot prachtwijken worden omgevormd, hebben ook de aandacht van de commissie gekregen. Helaas heeft Elze de Vries de commissie binnenland dit jaar verlaten.

5.5.2 Commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw (DOL)

De commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw maakte een minder vliegende start, of beter gezegd, helemaal geen start. De eerste maanden waren er geen leden voor de commissie en ook geen voorzitter. Gelukkig meldde zich na de nodige wervingsactiviteiten het eerste enthousiaste lid: Pieter Koen. En al snel werd een tweede lid gevonden: Izak Boot. Samen vormen zij nu de commissie DOL. Tijdelijk valt de commissie onder het voorzitterschap van de voorzitter van de commissie BZ: Geert Schipaanboord.

5.5.3 Commissie Internationaal

Op 30 november en 1 december vond het Aids-congres plaats. De commissie Internationaal leverde o.a. een bijdrage door het ontwikkelen van een manifest en het publiceren van een opinië artikel. Daarnaast werd een begin gemaakt met het thema Israël en de Summerschool waarin enkele leden van de commissie Internationaal participeren. Ook in de commissie jongerendag heeft een lid van de commissie Internationaal zitting genomen. Verder participeert de commissie in het YIMD en in de derde kamer. Daarnaast heeft de commissie de mogelijkheden geïnventariseerd om contact te

leggen met gelijkgezinde jongerenorganisaties in het buitenland. Verder heeft de commissie zich inhoudelijk gebogen over het nieuwe Europese verdrag dat is opgesteld als vervanging van de Europese grondwet. Ook de lange weg naar het besluit om de missie in Afghanistan te verlengen werd kritisch gevolgd en becommentarieerd. Daarnaast hield de commissie Internationaal zich bezig met de positie van christenen in Irak naar aanleiding van een rondetafelgesprek dat de Tweede Kamerfractie organiseerde met betrokkenen. Ook heeft er intern een studiebijeenkomst plaats gehad over de rol van democratie in ontwikkelingslanden naar aanleiding van standpunten die commissieleden in moeten nemen binnen het YIMD. Twee van onze commissieleden Huibert de Vries en Arnoud Proos stopten afgelopen jaar met hun lidmaatschap van de commissie. Hun plekken zijn opgevuld en de commissie is uitgebreid met Anthony van der Wulp, Gert-Jan van Panhuis, Gardien Waterman en Wilco Kodde.

5.5.4 Commissie Onderwijs

De commissie bestond vlak voor de zomer uit: Johan van de Worp, Rianne Hofland, Kees Jansen en Wouter van den Berg (voorzitter). Terugkijkend op het afgelopen jaar kan geconcludeerd worden dat deze tijdsperiode vooral heeft gediend tot het opstarten van de commissie. De geschreven artikelen voor *De Banier* hadden interessante onderwerpen zoals: schoolverlating zonder diploma, Tweede Fase, soevereiniteit in eigen kring en het adviesrapport van de commissie Alexander Rinnooy Kan. Verder zijn er aardig wat politieke statements afgeleverd die we uitdragen via de website van SGP-jongeren. Een aantal onderwerpen van deze statements was: de stakende scholieren, het hoge aantal echtscheidingen in Nederland en het aantal kinderen dat daar de dupe van is, de vrijheid van onderwijs, maatschappelijke stage en de canon van Nederland. Ook heeft de commissie bij elk nummer een kleine bijdrage geleverd aan *In Contact*.

5.5.5 Commissie Sociaal-Economische Zaken (SEZ)

Een statement over het thema 'alcoholbeleid' kreeg een vervolg in het *Reformatorsch Dagblad* en in *De Banier*. De commissie heeft aansluitend een brief gestuurd aan de Tweede Kamer in aanloop naar een AO op 18 december waarin de Tweede Kamer met het kabinet de 'Hoofdlijnenbrief alcoholbeleid' zou bespreken. Een aantal van onze aanbevelingen zijn ook inderdaad meegenomen door verschillende fracties. Zo heeft de SGP o.a. gepleit voor een landelijke norm van 18 jaar voor het kopen van alcoholische dranken en een landelijke strafbaarstelling van jongeren die alcohol kopen. De commissie heeft het afgelopen jaar drie artikelen geschreven voor *De Banier*. Onderwerpen daarvan waren: problematiek van allochtone probleemjongeren, jeugdwerkloosheid en de Wajong. Verder heeft de commissie een aantal statements geschreven over uiteenlopende onderwerpen voor *In Contact* en de website. Verder is het initiatief rond Oud & Nieuw het vermelden waard. De actie 'Staakt het vuren!' is een initiatief van de SGP-jongeren in samenwerking met comité 'Staakt het vuren'. Doel van deze actie was om geld (wat in Nederland 'verknalt' zou worden) in te zamelen voor Colombia. Cock Boon, Melanie Blonk en Maaike Verhoeks verlieten de commissie. Huibert Struik kwam nieuw in de commissie.

5.6 Organisatie Bestuur

5.6.1 Commissie Activiteiten

De commissieleden Hans van Vulpen, Arnaud Muijt en Frank van Veldhuizen namen afscheid van de commissie. In hun plaats zijn benoemd Cees Lock, Pieter Broer, Tineke Morren en Linda Hazenboom.

Door de commissie werden de volgende activiteiten georganiseerd: 'PJO debat I', donderdag 15 maart in Geldermalsen. Vertegenwoordigers van CDJA, DWARS en de SGP-jongeren gingen met elkaar in debat. Daarna volgde 'Achter de tralies!?', vrijdag 27 april in Gouda. Deze avond hebben we georganiseerd in samenwerking met de Commissie Binnenlandse Zaken, die aan dit onderwerp een zeer gedegen studie- en werkbezoek hadden gekoppeld. Aansluitend volgde het 'PJO debat II', 29 juni op Urk. Dit was een PJO-debat tussen vertegenwoordigers van de christelijke PJO's. Op 19 september werd in Gouda een avond gehouden rond het thema 'Tussen Twee Vuren'. Naast minister Van Middelkoop spraken mr. C.G. van der Staaij en Aarnoud Vogelaar (christelijke militair). Er waren ruim 200 bezoekers. Tenslotte werd het 'Aidscongres' op 30 november & 1 december georganiseerd in Apeldoorn. Met diverse betrokkenen en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en politieke partijen, dachten we na over dit onderwerp. In de gymzalen van de Jac.

Fruytier in Apeldoorn bleven 's nachts ongeveer 60 jongeren slapen. Op zaterdag waren er diverse workshops en een jongerendebat.

5.6.2 Commissie *In Contact*

2007 was het jaar waarin we een nieuwe hoofdredacteur kregen, waarin we een nieuwe lay-out gingen gebruiken en waarin redacteurs kwamen en gingen.

In het eerste nummer over 'Welzijn' kwamen o.a. de volgende onderwerpen aan bod: meelopen met ambulancebroeders en een verpleegster. Daarnaast werd aandacht besteed aan 'militairen in Afghanistan' en de reis naar Kenia van Gert van Veldhuizen. Nummer 2 ging over 'Macht'. Hoe machtig is de SGP? Hoeveel vrouwen zijn er al lid? Behalve een interview met SGP-burgemeesters, bevatte dit nummer ook een interview met prof. A. van de Beek. 'Klimaat' was het thema van nummer 3. De derde IC van het jaar ging vooral in op de problemen die rondom het milieu spelen in deze tijd. Het vierde nummer was de 'Aidsspecial'. Rondom deze problematiek schreven we artikelen over deze wereldziekte. Naast interviews met deskundigen, feiten en achtergrondinformatie bevatte het ook een interview met een Nederlands slachtoffer. Het laatste nummer van *In Contact* ging over 'Hollands glorie'. Wie of wat is Nederland in 2007 eigenlijk? En wat is Holland binnen Europa en de wereld? In het nummer werd uitgebreid ingegaan op de uitspraken van prinses Máxima over de Nederlandse identiteit. Rondom het thema werd historicus Ton van der Schans aan het woord gelaten.

5.6.3 Commissie PR

'Geef mij de vijf', dat was de eerste grote actie in 2007. Deze ledenwerf- en giftenactie is tijdens de Wegwijs georganiseerd. Daarnaast heeft de commissie een groot aandeel gehad in het ontwerp van de stand op de Wegwijs.

Aan de nieuwe huisstijl is hard gewerkt. Om ervoor te zorgen dat de huisstijl blijft zoals die nu is, is er gewerkt aan het huisstijlhandboek. De commissie PR heeft als taak om de huisstijl te bewaken en indien nodig kleine wijzigingen hierin aan te brengen.

Het jaarlijkse dagje uit voor de commissieleden is georganiseerd. De commissie heeft ervoor gezorgd dat de SGP-jongeren met een stand vertegenwoordigd waren bij verschillende bijeenkomsten en beurzen. In opdracht van de plaatselijke verenigingen zijn er uitnodigingen ontworpen en verstuurd. Verschillende advertenties zijn geplaatst in (dag)bladen.

In de commissie is afscheid genomen van Dirk Duijster en Boudewijn Haase. We hebben twee nieuwe commissieleden mogen verwelkomen: Henriëke Wielink en Jantine Pekaar.

5.6.4 Commissie Verenigingen

In 2007 hebben de nieuwe verenigingen SDS en Amersfoort e.o. zich aangesloten bij de SGP-jongeren. De verenigingen Woerden en Bommelerwaard zijn inmiddels opgericht. Tevens is de commissie betrokken geweest bij het organiseren van bijeenkomsten, waarbij juist gekeken is of het oprichten c.q. doorstarten van een vereniging wel zinvol was. Deze 'verkennende' bijeenkomsten zijn gehouden in o.a. Borssele, de Bommelerwaard, Amersfoort en Katwijk. Het is helaas maar ten dele gelukt om de bestaande verenigingen eens per twee jaar te bezoeken; telefonisch contact is er met de meeste verenigingen wel geweest.

SDS heeft naast haar debatbijeenkomsten eind mei een debattraining verzorgd voor bestuursleden van SDS/SGP-jongeren en organiseerde tevens een debatfinale. Op 2 juni werd de heidesessie voor bestuurs- en commissieleden gehouden. Eind oktober is de eerste regionale SGPJ-besturenvergadering gehouden, namelijk voor regio Noord. In 2007 hebben we als commissie Verenigingen afscheid genomen van Willem Goudriaan, Cornelis Hoeflake en Huibert Slingerland. Als nieuwe commissieleden zijn in de loop van 2007 benoemd: Arie Jan de Jong en Arjan Speksnijder.

5.6.5 Commissie *KLIK*

KLIK ziet er sinds de voorjaarseditie jong, verrassend en dynamisch uit. Passend bij de doelgroep en qua inhoud nog steeds dezelfde staatkundig gereformeerde boodschap.

De voorjaars*KLIK* behandelde diverse onderwerpen, te weten: het ministerie van Algemene Zaken, de dierenambulance en de Lijst Pim Fortuyn. De zomerse variant van *KLIK* bracht een impressie van de werkzaamheden op het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Een *KLIK*redacteur schreef over zijn belevenissen als aankomend arts. *KLIK* in het najaar van 2007 was opnieuw een verrassend nummer met artikelen over ruimtelijke ordening, de VBOK, het ministerie van Justitie, een

'wildimpressie' vanuit een restaurant en een stuk over het Libanon-tribunaal. Het winternummer bood een kijkje achter de persoon Jan Marijnissen. Second Life en de christenen in Irak kwamen in beeld. Afgelopen jaar is Wilmar Karels toegetreden tot de redactie. Om persoonlijke redenen is Nico Lamper (gastredacteur) gestopt met zijn schrijfwerkzaamheden voor *KLIK*. De eindredacteur, Gerald Harbers, is door omstandigheden niet actief geweest voor het blad.

5.7 Ten slotte

Het jaarverslag heeft als doel om terug te kijken op wat zich het afgelopen jaar heeft afgespeeld. Naast de vele blijde en goede momenten, waren er ook droevige gebeurtenissen in de kring van onze vrijwilligers. De vergankelijkheid van het leven is zichtbaar geworden. Zoals gezegd: de subsidie is er weer. Het hangt echter niet alleen van geld af. Bij alle aanvallen op de SGP dringt de vraag zich op: hoeveel ruimte krijgen we nog voor onze Bijbelse standpunten? Laten we met Isaac Watts bidden:

O God, Die droeg ons voorgeslacht
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons Uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis.

O God, Die droeg ons voorgeslacht
in tegenspoed en kruis,
wees ons een Gids in storm en nacht
en eeuwig ons tehuis.

6. SGP-fracties in de Staten-Generaal

6.1 Tweede Kamer

Dit jaarverslag beoogt inzicht te bieden in de activiteiten van de SGP-fractie in de Tweede Kamer. In deze periode is het Kabinet-Balkenende IV aangetreden, gevormd door de partijen CDA-PvdA-CU. Een bijzondere situatie, omdat de SGP daarmee de enige christelijke is partij buiten de coalitie. We hebben ervoor gekozen om ten aanzien van dit Kabinet een welwillende, maar tevens ook waakzame houding aan te nemen. Dat laatste vooral als het gaat om de medisch-ethische thema's. Als gevolg van het feit dat de regering besloot eerst 100 dagen het land in te gaan, was het eerste halfjaar in politiek opzicht rustig. Er bleef echter voldoende over wat de aandacht van de fractie vroeg (zie onderstaand activiteitenoverzicht).

6.1.1 Personalia

In de samenstelling van de fractie in 'engere zin', dat wil zeggen de Kamerleden Van der Vlies en Van der Staaij, is geen verandering gekomen. Dat was wat de beleidsmedewerkers betreft heel anders.

Evert-Jan Brouwer verliet de fractie per 1 mei in verband met zijn benoeming bij Woord & Daad, na een dienstverband van ruim 8,5 jaar. Kort daarna werden Wim Verweij (bijna 8 jaar in dienst) en Harold Hooglander (7 jaar werkzaam bij de fractie) benoemd bij resp. het Van Lodensteincollege/Witsiuscollege en het ministerie van LNV. Een forse aderlating, maar gelukkig konden we tijdig voorzien in deze vacatures door de benoeming van Geerlof de Jong, Gijsbert Leertouwer en Hans Maljaars.

Per oktober is Jan Mark ten Hove, student geschiedenis, gedurende één dag per week als vrijwilliger/stagiair werkzaam op de fractie. Hij houdt zich bezig met de verdere voorbereiding en uitwerking van het initiatiefwetsvoorstel van Van der Staaij dat moet regelen dat voor de goedkeuring van Europese verdragen een tweederde meerderheid nodig is.

Tot slot is Kees Vreeken, eveneens student geschiedenis, sinds november een dag per week op de fractie aanwezig in het kader van een stage. Hij diept het thema 'alcoholbeleid' verder uit, één van de door de fractie opgestelde speerpunten.

6.1.2 Activiteiten in de Tweede Kamer

Via *De Banier* is tweewekelijks verslag gedaan van het Kamerwerk door onze voorlichter, Menno de Bruyne, middels de rubriek 'Parlementair logboek'. In dit verslag zullen we daarom slechts een beperkt aantal voorstellen de revue laten passeren. Voorstellen, gedaan tijdens Kamerdebatten door middel van een motie, amendement, dan wel het stellen van schriftelijke of mondelinge vragen.

- motie gewetensbezwaarde ambtenaren tijdens debat over de regeringsverklaring;
- schriftelijke vragen BTW-kwestie peepshows, nl. hoog tarief in plaats van – zoals de rechter uitsprak – laag tarief;
- motie Handelsregisterwet om uitzonderingspositie voor kerken te creëren;
- in kader van terrorismebestrijding motie aanpakken opruiende/haatzaai-sites;
- schriftelijke vragen naar aanleiding van een aanvraag voor gebedsoproepen vanaf een moskee in Vlaardingen;
- vragen over veteranendag Koninklijke landmacht op een zondag, met het verzoek deze te verplaatsen;
- mondelinge vragen n.a.v. toestemming voor de 'abortusboot' van Women on Waves om uit te varen en abortussen te plegen;
- vragen over door scholen te verspreiden actieboek 'Ontsnapt uit de dode hoek';
- onderzoek van TNS/NIPO over grof taalgebruik/vloeken in de media was aanleiding om de minister van OCW te vragen om een gedragscode voor de media;
- vragen over het via internet kunnen bestellen van een test waarmee het geslacht van ongeboren leven bepaald kan worden;
- tijdens beleidsdebat ná 100-dagen-toer van kabinet gepleit voor staatsbezoek koningin aan Israël in het jaar 2008 t.g.v. 60-jarig bestaan;
- pleidooi voor volwaardig kindgebonden budget, en ons gekeerd tegen het voorstel de algemene heffingskorting versneld af te bouwen;

- middels schriftelijke vragen aandacht gevraagd voor benarde positie van christenen in o.a. Afghanistan en China;
- pleidooi voor fiscale tegemoetkoming voor winkeliers die te maken hebben met criminaliteit (uitvoering van SGP-motie uit 2004);
- gekeerd tegen het voorstel om een Europese dag tegen de doodstraf in te voeren, en gepleit voor een 'dag voor het leven';
- motie over optreden tegen (verspreiding van) geweldsverheerlijkende teksten via internet;
- tijdens debat over 'zedelijkheidswetgeving' tien-punten-actieplan ter bestrijding van kinderporno naar voren gebracht, o.a. jaarlijks actieplan seksueel misbruik, en handhaving wettelijk verbod kinderporno 16-17-jarigen;
- mondelinge vragen over zo spoedig mogelijk afschaffen van burgemeestersreferendum;
- gepleit voor stationeren van vredesmacht in de Gazastrook;
- afwijzing van het herziene Europees Verdrag;
- rondetafelgesprek georganiseerd over de positie van christenen in Irak, en tijdens de begrotingsbehandeling buitenlandse zaken geld vrijgemaakt voor humanitaire hulpverlening aan Irakese vluchtelingen;
- amendement op de begroting VWS ten behoeve van opvanghuizen, zoals die van de VBOK;
- meer voorlichting/betere benutting regeling voor mantelzorgers;
- motie bij de behandeling van het Belastingplan waarin is gevraagd om een adequate vervangende regeling voor het schrappen van de belastingaftrek voor buitengewone lasten als adoptiekosten, ziektekosten etc.;
- motie om sounteneurschap strafbaar te maken;
- via een motie de regering opgeroepen het mogelijk te maken dat extreem gewelddadige computerspellen verboden worden;
- steun verleend aan voortzetting van ISAF-missie in Uruzgan;
- bij de behandeling van de media-begroting voorgesteld een klachtenregeling voor ouderorganisaties in te voeren om ongewenste media-uitingen te kunnen bestrijden;
- motie over het bieden van meer tijd aan nabestaanden om de kamer in een verpleeg- of verzorgingshuis te ontruimen;
- meer geld voor schippersinternaten;
- voorstellen met betrekking tot alcoholbeleid, nl. een landelijke norm van 18 jaar voor het kopen van alcoholische dranken; de strafbaarstelling van jongeren die alcohol kopen moet landelijk worden vastgesteld en doorverkopen van alcoholhoudende dranken moet strafbaar worden;
- mondelinge vragen naar aanleiding van een langdurige stroomstoring in de Bommeler- en Tielerswaard in december;
- amendement ten behoeve van noodstroomvoorziening Kreekraksluizen om zodoende de route tussen havens van Rotterdam en Antwerpen goed bevaarbaar te kunnen houden;
- via amendement verhoging van het budget voor hulpverlening aan Nederlandse gedetineerden in het buitenland door Stichting Epafras;
- in het jaar 2007 is tot slot voortgang gemaakt met de initiatief-wetsvoorstellen met betrekking tot de Winkeltijdenwet (beperken mogelijkheden zondagsopenstelling winkels), en de goedkeuring van Europese Verdragen (regelen dat – net als voor grondwetswijzigingen – een 2/3 meerderheid nodig is).

6.1.3 Activiteiten buiten de Kamer

Het overgrote deel van het werk van de fractie vindt in het gebouw van de Tweede Kamer plaats. Daarnaast worden met name de vrijdagavonden veelal besteed aan het verzorgen van lezingen voor kies- en studieverenigingen. Ook worden er op niet-vergaderdagen werkbezoeken afgelegd. We sluiten wat de te bezoeken projecten betreft zoveel mogelijk aan bij het door de fractie opgestelde speerpuntenplan. Dit plan bevat een tiental thema's waarop we deze Kabinetsperiode extra in willen zetten.

Onderstaand een aantal van deze activiteiten:

- In januari vond een brainstormsessie plaats in Gouda waarin we als fractie nagedacht hebben over onze positie ten opzichte van het (toen nog te vormen) nieuwe Kabinet.
- De Kamerleden zijn (beperkt) ingezet ter ondersteuning van bijeenkomsten in het kader van de provinciale statenverkiezingen, die gehouden werden in maart.

- Van der Vlies en Van der Staaij hebben gesproken tijdens de residentiepausediensten van april en november. Deze diensten, waarin voorbede wordt gedaan voor de overheid, worden elke derde dinsdag van de maand gehouden in de Waalse kerk aan het Noordeinde.
- Tweemaal per jaar wordt de zgn. 'Groen-kring' gehouden. Ruim tien jaar geleden is de fractie daarmee begonnen om het gedachtegoed van Groen van Prinsterer levend te houden. Dit jaar hebben voor ons gesproken: prof. dr. James Kennedy (24 mei) en dr. Aza Goudriaan (15 november).
- Werkbezoek van de fractie aan VBOK-huis in Gouda, en aan Centrum voor Jeugd en Gezin in Gorinchem.
- Op 8 juni is een bijeenkomst belegd met academici van SGP-huize. Tijdens deze ontmoeting is met elkaar nagedacht over het hoger onderwijs- en wetenschapsbeleid.
- Diezelfde dag vond het overleg plaats met Statenleden van de SGP, waarbij tevens afscheid werd genomen van de vertrekkende leden. Op 23 november waren we als fractie met de Statenleden te gast bij de SGP-fractie van de provincie Gelderland. Op de agenda stond onder andere een bezoek aan NIZO food research (Nederlands Instituut voor Zuivelonderzoek) te Ede.
- Op 12 september werd aan minister Plasterk de fractienotitie 'Waarden, normen en media' overhandigd. In deze notitie is onze visie neergelegd op de rol van de overheid in de waarden- en normenoverdracht via de media.
- Op Prinsjesdag heeft ons HB-lid, ds. Van den Belt, de opening van het parlementaire jaar voor fractie en medewerkers SGP-bureau verzorgd.
- Een tiental personen vanuit onze achterban is benaderd om deel te nemen aan de zgn. 'focusgroep SGP'. In oktober heeft een nadere kennismaking plaatsgevonden. Het is de bedoeling dat zij de fractie voorzien van suggesties ten behoeve van het Kamerwerk, dan wel zaken signaleren die onderbelicht dreigen te raken.
- 30 november was de fractie te gast bij het FIOM-bureau in Leiden, een bureau dat zich richt op hulp aan ongehuwde moeders.
- Tot slot: de voorlichter verzorgde dit jaar ca. 40 groepsbezoeken voor leden van studie- en kiesverenigingen, schoolklassen, studenten, vrouwenverenigingen etc.

6.1.4 Deelname commissies/besturen binnen en buiten de SGP

Kamerleden en medewerkers zijn vertegenwoordigd in de diverse commissies/besturen die actief zijn binnen de SGP, alsook enkele externe commissies:

- (adviseur) Hoofdbestuur: B.J. van der Vlies
- Commissie Voorlichting en Vorming SGP: M. de Bruyne
- Guido de Brès Stichting: C.G. van der Staaij
- *Zicht*, studieblad SGP: C.G. van der Staaij
- De Banier: B.J. van der Vlies en M. de Bruyne
- Commissie van Advies Eurofractie: G. Holdijk en C.G. van der Staaij
- Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa: W.M.J. de Wildt
- Platform Waarden en Normen: B.J. van der Vlies en D.J.H. van Dijk
- Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram (CATG): G. Leertouwer
- Kerngroep Onderwijsvrijheid: B.J. van der Vlies
- Contactgroep Onderwijsvrijheid: G. Leertouwer

Tevens werken de medewerkers mee aan de totstandkoming van nota's en commentaren van het Studiecentrum.

6.2 Eerste Kamer

Op 29 mei vonden de verkiezingen plaats voor de Eerste Kamer door de leden van de Provinciale Staten. Ondanks een verkleining van de Provinciale Staten (en daarmee dus ook minder SGP-Statenleden) hoefden we in de Eerste Kamer geen verlies te noteren: de heren Van den Berg en Holdijk werden beiden herkozen.

Net als voorgaande jaren is nauw samengewerkt met de ChristenUnie-fractie. Deze samenwerking werd ook na de totstandkoming van het kabinet-Balkenende IV (coalitie van CDA, PvdA en CU) voortgezet, ondanks het feit dat de SGP zich, anders dan de CU, niet aan het Kabinetsbeleid gehouden weet.

Zo werd op 18 december 2007 verschillend gestemd over het wetsvoorstel 30 098, Wet bestuurlijke boete fout parkeren en andere lichte verkeersovertredingen: de CU stemde vóór, de SGP tegen; het wetsvoorstel werd door een aanzienlijke meerderheid van de Kamer verworpen.

De SGP-fractie vervulde een speciale rol bij de wijziging van de Waterschapswet, welk voorstel voor nader beraad in de ministerraad werd teruggenomen en vervolgens, overeenkomstig de oorspronkelijke bedoeling voor wat betreft het stemrecht, aanvaard.

Min of meer hetzelfde vond plaats met het voorstel "Ruimte voor de rivier", waardoor bereikt werd dat de colleges van Gedeputeerde Staten van de betrokken provincies in overleg kunnen treden met belanghebbenden.

Zo blijkt dat de Eerste Kamer haar kracht niet zoekt in het verwerpen van voorstellen, maar kan bewerkstelligen dat, zonder over het recht van amendement te beschikken, wetten qua uitvoering worden aangepast.

Verder spande de fractie zich - met uiteindelijk succes - in om de regering van het plan om de twee pijncentra bij academische ziekenhuizen niet langer te financieren, af te doen zien.

In het algemeen wordt opgemerkt dat de wisseling van kabinetten ertoe heeft geleid dat de Eerste Kamer dit jaar minder wetsvoorstellen zijn aangeboden dan in voorgaande jaren.

7. Afsluiting

Het jaarverslag 2007 geeft een beeld van de werkzaamheden die door, voor en namens de partij zijn uitgevoerd. Verantwoordelijkheden zijn door velen waargenomen. Dit jaarverslag biedt een verantwoording daarvan. Velen hebben zich in het achterliggende jaar voor de partij ingezet met de onderscheiden gaven en talenten die de Heere in Zijn goedheid gaf. Daarom zeggen wij na de Heere allen hartelijk dank voor de getoonde inzet.

Het gaat echter primair niet om de partij. Het gaat om het getuigenis van Gods Woord in de samenleving. De partij is slechts een middel. Voor alle SGP'ers geldt dat wij Gods naam moeten belijden voor de mensen. Niet alleen een belijdenis met de woorden, maar nog meer een belijdenis met ons leven, want "een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is". De Heere geve dat door genade.

Gouda, februari 2008

drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris

W. Kolijn,
algemeen voorzitter

Bijlage 1

Agenda 87ste jaarvergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)

D.V. te houden op zaterdag 15 maart 2008 in het Van Lodensteincollege, Utrechtseweg 230 te Amersfoort, tel. 033 - 468 08 08. Aanvang: 9.30 uur

Agenda

1. Aanvang: 9.30 uur.
- 1.1 Opening door de partijvoorzitter, ds. A. van Heteren.
- 1.2 Telefax aan H.M. de Koningin.
- 1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus.

2. Vaststellen van het verslag van de op 31 maart 2007 gehouden Algemene Vergadering (zie bijlage 3 van het Jaarverslag 2007).

3. Jaarverslag 2007.
- 3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2007.
- 3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop (strekt tevens tot décharge van het Hoofdbestuur).
- 3.3 Voorstel Hoofdbestuur inzake ledenbijdrage 2008 en 2009 (zie Bijlage A).

4. Voorstel van het Hoofdbestuur tot wijziging van het algemeen reglement (zie Bijlage B).

5. Rede van ir. B.J.van der Vlies, voorzitter Tweede Kamerfractie.

PAUZE

6. Uitslag van de (her)verkiezing van leden van het Hoofdbestuur (zie Bijlage C).

7. Afscheid van de heer J.D. Heijkamp.

8. Mededelingen.

9. Rondvraag (vragen kunnen tot 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur of aan het begin van de pauze worden ingeleverd).

10. Slotwoord door ds. H. van den Belt.

11. Sluiting (12.30 uur).

Er wordt aan het eind van de ochtend, aan de uitgang, één collecte gehouden. Bij vertrek wordt een lunchpakket uitgereikt.

Te uwer informatie zij nog vermeld dat het **Stembureau** uit de volgende personen bestaat:

Voorzitter:

dhr. J. de Haan, Pr. Maxima-erf 2, 8071 RV Nunspeet

Leden:

dhr. A.J. Vedder, Zanddijk 88, 2691 PH 's-Gravenzande

dhr. A. van Essen, Leeuwenboomweg 5, 8166 BB Emst

dhr. W.J. Brouwer, Molenweg 48, 4341 BE Arnhem

dhr. A.J. Rozendaal, Jasmijnstraat 39, 4261 CR Wijk en Aalburg

dhr. A.W. Hofman, Pelgrimsborch 2, 3992 BA Houten

dhr. J. Visscher, Oude Rijksweg 235, 7954 EH Rouveen

dhr. C. de Landmeter, Bermweg 9, 4388 CA Oost-Souburg

dhr. T.H. van Essen, Dorpsstraat 142, 6732 AH Harskamp

dhr. S. van den Berg, Hoge Rijndijk 37, 2415 AD Nieuwerbrug

Het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij,

ds. A. van Heteren, partijvoorzitter

W. Kolijn, algemeen voorzitter

drs. P.A. Zevenbergen, secretaris

Bijlage A

Begroting van de SGP voor het jaar 2008 en vaststelling van de ledenbijdrage 2008 en 2009

	EURO'S		
	BEGROTING	BEGROTING	VERWACHTING ¹ (zonder subsidie)
	2008	2007	2007
LASTEN			
lasten SGP-bureau	144.000	136.250	160.000
lasten CVV	307.650	293.750	250.000
bijdrage studiecentrum	88.050	84.000	198.650
bijdrage jongeren	64.000	49.500	205.975
bijdrage fractie	-	50.000	-
partij-orgaan	288.500	283.000	273.000
bestuurs/vergaderkosten	30.000	40.000	40.000
campagnekosten	222.500	242.500	100.000
Totaal lasten	1.144.700	1.179.000	1.227.625
BATEN			
ledenbijdragen	365.000	365.000	400.000
partij-orgaan	322.000	300.000	315.000
renten	85.000	50.000	75.000
giften	15.000	15.000	340.000
subsidie	449.000	449.000	-
onttrekking verkiezingsfonds	-	-	100.000
Totaal baten	1.236.000	1.179.000	1.230.000
SALDO	91.300	-	2.375

TOELICHTING:

	BEGROTING 2008	BEGROTING 2007	VERWACHTING 2007
Studiecentrum:			
totale lasten	255.200	249.500	216.500
totale baten	18.000	13.964	17.850
	<u>237.200</u>	<u>235.536</u>	<u>198.650</u>
subsidie ministerie	149.150	151.536	-
tekort	<u>88.050</u>	<u>84.000</u>	<u>198.650</u>
Jongerenorganisatie:			
totale lasten	338.089	327.750	293.658
totale baten	97.975	83.250	87.683
	<u>240.114</u>	<u>244.500</u>	<u>205.975</u>
subsidie ministerie	176.114	195.000	-
tekort	<u>64.000</u>	<u>49.500</u>	<u>205.975</u>
Fractiebijstand			
totale lasten	399.500	427.500	395.000
totale baten	5.500	3.500	8.000
	<u>394.000</u>	<u>424.000</u>	<u>387.000</u>
fractiekostenbudget	394.000	374.000	387.000
tekort	<u>-</u>	<u>50.000</u>	<u>-</u>

Nu de partij weer subsidie ontvangt, kan de ledenbijdrage voor 2009 weer vastgesteld worden op het niveau van 2005, ten bedrage van € 13,50. Gelet op de inmiddels ontvangen rijkssubsidie voor 2006 en het voorschot voor 2007 wordt voorgesteld de ledenbijdrage voor 2008 met terugwerkende kracht vast te stellen op € 13,50 (in plaats van € 16,50).

¹ In deze kolom zijn de bekende cijfers per 1 oktober opgenomen van het te verwachten resultaat in 2007 toen nog geen sprake was van te ontvangen subsidie. De begrotingskolommen 2007 en 2008 zijn gebaseerd op de situatie dat subsidie wordt ontvangen.

Bijlage B

Voorstellen

Voorstel 1 Voorstel tot wijziging van het Algemeen Reglement

Artikel 1-I

Het Algemeen Reglement wordt gewijzigd zoals is aangegeven in Bijlage B-1 bij dit voorstel.

Artikel 1-II

De wijziging van het Algemeen Reglement treedt in werking op 17 maart 2008

Toelichting

In de op 31 maart 2007 gehouden algemene vergadering is een aantal artikelen van het Algemeen Reglement gewijzigd. Dat betrof wijzigingen die voortvloeiden uit reeds eerdere wijzigingen van de partijstatuten en vereenvoudigingen en/of actualiseringen waarmee het Algemeen Reglement meer in overeenstemming met de praktijk werd gebracht.

Thans wordt voorgesteld de artikelen 14 tot en met 17 van het Algemeen Reglement te wijzigen. Deze wijzigingen hebben te maken met het feit dat uit de evaluatie van de campagne voor de op 22 november 2006 gehouden Tweede Kamerverkiezingen - inclusief de kandidaatstelling - is gebleken dat de procedure van kandidaatstelling kan worden verbeterd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de niet zo goede regionale spreiding van de kandidaten, het evenwicht tussen vernieuwing en continuïteit en de gewoonte van het in eerste instantie opstellen van een advieslijst met 9 à 10 kandidaten in plaats van een complete lijst met 30 kandidaten.

Overwogen is dat een zogenoemde 'selectieadviescommissie' met een beperkte omvang goede diensten kan bewijzen om in een niet al te lange tijdspanne een meer afgewogen advies uit te brengen aan het Hoofdbestuur over een concept van een kandidatenlijst bestaande uit 30 personen. Uiteraard laat dat de besluitvorming door het Hoofdbestuur en de consultatie van de Raad van Advies en van plaatselijke kiesverenigingen onverlet.

Verder is overwogen dat de stilzwijgende gedachte van 'eens op de kandidatenlijst, altijd op de kandidatenlijst' niet juist is, maar dat de kandidatenlijst van verkiezing tot verkiezing op de eigen merites beoordeeld behoort te worden, uiteraard met inachtneming van de tot nu steeds gehanteerde criteria als beginselvast, vakbekwaam (en eventueel aanvullende expertise ten opzichte van zittende SGP-vertegenwoordigers), leeftijd en geografische spreiding. Voor wat betreft de leeftijd is aandacht gevraagd voor enerzijds een verlaging van de 'maximumleeftijd' (en het synchroniseren daarvan) en anderzijds op het belang van 'identificatiefiguren'.

Het voorgaande heeft geleid tot de volgende conclusies:

- I. In de procedure tot het aanwijzen van de lijsttrekker voor de Tweede Kamerverkiezingen geen wijzigingen aanbrengen.
- II. De procedure tot het vaststellen van de rest van de kandidatenlijst (nrs. 2 t/m 30) voor de Tweede Kamerverkiezingen als volgt te laten verlopen:

Tijdig voor verkiezingen wordt een selectieadviescommissie ingesteld bestaande uit een zestal personen, te weten: algemeen voorzitter HB, secretaris HB, lid HB, lijsttrekker en 2 externe (binnen de partij breed gerespecteerde) personen (met alg. secr. als secretaris van de commissie) - met als taak:

- het opstellen van een groslijst aan de hand van de groslijst en de kandidatenlijst van de vorige verkiezingen, de door plaatselijke kiesverenigingen opgegeven namen en de door de selectieadviescommissie 'opgespoorde' en/of het Hoofdbestuur aangemelde potentiële kandidaten;
- de selectieadviescommissie voert een gesprek met potentiële kandidaten;
- de selectieadviescommissie stelt een advies op in de vorm van een schriftelijk gemotiveerd concept van een kandidatenlijst bestaande uit (maximaal) 30 kandidaten (waarvan de lijsttrekker een 'gegeven' is) en binnen de thans geldende 'criteria' (zie hiervoor).

Het spreekt voor zich dat leden van de commissie het lidmaatschap daarvan beëindigen indien en zodra zij zelf een persoonlijk belang ter zake hebben.

Het vervolg van de procedure ziet er dan als volgt uit:

- het Hoofdbestuur stelt het concept van de kandidatenlijst - al dan niet gewijzigd (wijzigingen worden gemotiveerd) - in concept vast (d.t.v. het dagelijks bestuur) en vraagt advies daarover aan de Raad van Advies;
 - het Hoofdbestuur stelt de plaatselijke kiesverenigingen in de gelegenheid te reageren op de concept-kandidatenlijst;
 - het Hoofdbestuur vraagt advies aan de Raad van Advies over eventuele naar aanleiding van reacties van plaatselijke kiesverenigingen aan te brengen wijzigingen in het concept van de kandidatenlijst;
 - het Hoofdbestuur stelt naar aanleiding van de reacties van de plaatselijke kiesverenigingen en het advies van de Raad van Advies een eventueel gewijzigd concept van de kandidatenlijst vast.
- III. De hierboven bedoelde procedure van overeenkomstige toepassing verklaren op de Provinciale Statenverkiezingen - nadat daarover overleg is gevoerd met de provinciale verenigingen - en die voor het Europees Parlement.
- IV. Bovenvermelde procedure wordt bij de eerstvolgende verkiezingen, nl. die voor het Europees Parlement, 'proef gedraaid'.

De besturen van de provinciale verenigingen zijn over de voorgestelde wijzigingen van artikel 14 van het Algemeen Reglement geconsulteerd. De tekst en de inhoud van de artikelen 14 tot en met 17 stemmen met elkaar overeen, hetgeen de duidelijkheid en herkenbaarheid, ook voor de plaatselijke kiesverenigingen, bevordert. De plaatselijke kiesverenigingen wordt aanbevolen analoog aan deze procedures te handelen bij de kandidaatstelling voor raadsverkiezingen.

Preadvies van het Hoofdbestuur

Geadviseerd wordt met het voorstel in te stemmen.

Bijlage B-1

Artikel 14

Kandidaatstelling Provinciale Statenverkiezingen

1. De plaatselijke kiesverenigingen kunnen, na gehouden ledenvergadering, ten behoeve van de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten vóór 1 juni van het jaar, voorafgaand aan het verkiezingsjaar, aan het bestuur van de provinciale vereniging namen opgeven van leden van de desbetreffende kiesvereniging of van nabije kiesverenigingen, die zij beginselgetrouw en geschikt achten om als lid van de Provinciale Staten op te treden. Bedoelde personen zijn ten minste twee jaar lid van de partij. In bijzondere gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt.
2. Bij de opgave, bedoeld in het eerste lid, verstrekken de plaatselijke kiesverenigingen de volgende gegevens: volledige naam en voornamen, leeftijd, kerkelijke gemeenschap, werkkring en - kort en zakelijk - eventuele andere relevante gegevens.
3. Het bestuur van de provinciale vereniging stelt vóór 1 september een concept-kandidatenlijst vast op basis van een gemotiveerd advies van een daartoe door voormeld bestuur ingestelde selectieadviescommissie. Samenstelling en taak van de selectieadviescommissie worden gelijktijdig met het instellingsbesluit vastgesteld.
4. De plaatselijke kiesverenigingen brengen, na gehouden ledenvergadering, advies uit over de in het derde lid bedoelde concept-kandidatenlijst; dit advies wordt vóór 1 november van het in het derde lid bedoelde jaar meegedeeld aan het bestuur van de provinciale vereniging.
5. Het bestuur van de provinciale vereniging stelt met inachtneming van de in het vierde lid bedoelde adviezen de kandidatenlijst vast.
6. De kandidaten zijn niet ouder dan 60 jaar, tenzij zij reeds zitting hebben in het in het eerste lid bedoelde college.
7. Het bestuur van de provinciale vereniging is overeenkomstig het bij of krachtens de Kieswet bepaalde verantwoordelijk voor de kandidaatstelling.

Artikel 15

Kandidaatstelling Tweede Kamerverkiezingen

1. De algemene vergadering kiest ten behoeve van de verkiezing van de leden voor de Tweede Kamer in het jaar, voorafgaande aan het jaar waarin vermoedelijk Tweede Kamerverkiezingen zullen worden gehouden, bij vrije stemming de lijsttrekker.
2. De kandidaat is ten minste twee jaar lid van de partij.
3. Het Hoofdbestuur kan, na consultatie van de Raad van Advies, een gemotiveerde aanbeveling doen. Deze aanbeveling wordt op de agenda voor de jaarvergadering vermeld. De aanbeveling behoeft niet meer dan één naam te bevatten.
4. Voor de overige plaatsen op de kandidatenlijst ten behoeve van de Tweede Kamerverkiezing kunnen de plaatselijke kiesverenigingen, na gehouden ledenvergadering, vóór een in het partijorgaan bekend te maken datum aan het Hoofdbestuur namen opgeven van leden van de desbetreffende kiesvereniging of van nabije kiesverenigingen, die zij beginselgetrouw en geschikt achten om als lid van de Tweede Kamer op te treden. Bedoelde personen zijn ten minste twee jaar lid van de partij. In bijzondere gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt.
5. Bij de opgave, bedoeld in het vierde lid, verstrekken de plaatselijke kiesverenigingen de volgende gegevens: volledige naam en voornamen, leeftijd, kerkelijke gemeenschap, werkkring en - kort en zakelijk - eventuele andere relevante gegevens.
6. Het Hoofdbestuur stelt een concept-kandidatenlijst vast op basis van een gemotiveerd advies van een daartoe door het Hoofdbestuur ingestelde selectieadviescommissie, nadat de Raad van Advies over de concept-kandidatenlijst is geconsulteerd. Samenstelling en taak van de selectieadviescommissie worden gelijktijdig met het instellingsbesluit vastgesteld..
7. De plaatselijke kiesverenigingen brengen, na gehouden ledenvergadering, advies uit over de in het zesde lid bedoelde concept-kandidatenlijst; dit advies wordt meegedeeld aan het Hoofdbestuur.
8. Het Hoofdbestuur stelt met inachtneming van de in het zevende lid bedoelde adviezen en na consultatie van de Raad van Advies, althans indien de in het zevende lid bedoelde adviezen leidt tot wijziging van de in het zesde lid bedoelde concept-kandidatenlijst, de kandidatenlijst vast.

9. De kandidaten zijn niet ouder dan 60 jaar, tenzij zij reeds zitting hebben in het in het eerste lid bedoelde college.
10. Bij tussentijdse Kamerverkiezingen handelt het Hoofdbestuur, na consultatie van de Raad van Advies, naar bevind van zaken.

Artikel 16

Kandidaatstelling Eerste Kamerverkiezingen

1. Het Hoofdbestuur stelt de zittende leden van de Provinciale Staten in de gelegenheid voor een daartoe bepaalde datum namen op te geven van personen die zij beginseltrouw en geschikt achten om als lid van de Eerste Kamer op te treden.
2. Het Hoofdbestuur stelt de kandidatenlijst ten behoeve van de verkiezing van de leden voor de Eerste Kamer vast, na de zittende leden van de Provinciale Staten en de Eerste Kamer te hebben geconsulteerd.
3. De kandidaten zijn ten minste twee jaar lid van de partij. In bijzondere gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt.
4. De kandidaten zijn niet ouder dan 70 jaar, tenzij zij reeds zitting hebben in het in het eerste lid bedoelde college.

Artikel 17

Kandidaatstelling verkiezing Europees Parlement

1. De plaatselijke kiesverenigingen kunnen, na gehouden ledenvergadering, ten behoeve van de verkiezing van de leden van het Europees Parlement, vóór een in het partijorgaan bekend te maken datum, aan het Hoofdbestuur namen opgeven van leden van de desbetreffende kiesvereniging of van nabije kiesverenigingen, die zij beginselgetrouw en geschikt achten om als lid van het Europees Parlement op te treden. Bedoelde personen zijn ten minste twee jaar lid van de partij. In bijzondere gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt.
2. Bij de opgave, bedoeld in het eerste lid, verstrekken de plaatselijke kiesverenigingen de volgende gegevens: volledige naam en voornamen, leeftijd, kerkelijke gemeenschap, werkkring en - kort en zakelijk - eventuele andere relevante gegevens.
3. Het Hoofdbestuur stelt een concept-kandidatenlijst vast op basis van een gemotiveerd advies van een daartoe door het Hoofdbestuur ingestelde selectieadviescommissie, nadat de Raad van Advies over de concept-kandidatenlijst is geconsulteerd. Samenstelling en taak van de selectieadviescommissie worden gelijktijdig met het instellingsbesluit vastgesteld.
4. De plaatselijke kiesverenigingen brengen, na gehouden ledenvergadering, advies uit over de in het derde lid bedoelde concept-kandidatenlijst; dit advies wordt meegedeeld aan het Hoofdbestuur.
5. Het Hoofdbestuur stelt met inachtneming van de in het vierde lid bedoelde adviezen en na consultatie van de Raad van Advies, althans indien de in het vierde lid bedoelde adviezen leidt tot wijziging van de in het derde lid bedoelde concept-kandidatenlijst, de kandidatenlijst vast.
6. De kandidaten zijn niet ouder dan 60 jaar, tenzij zij reeds zitting hebben in het in het eerste lid bedoelde college.

Bijlage C

Verkiezing leden Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

I. Aftredend en herkiesbaar, W. Koliijn

- a. W. Koliijn
De heer Koliijn, geboren op 12 januari 1944, is algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur van de SGP en voorzitter van de plaatselijke kiesvereniging van de SGP te Terneuzen. Hij is lid van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland.
- b. T. van Oostenbrugge
De heer Van Oostenbrugge, geboren op 13 oktober 1956, is raadsgriffier. Hij is lid van de SGP-fractie in de provinciale staten van Zeeland. Verder is hij lid van de klachtencommissie van de ds. Pieter van Dijkeshoof en bestuurslid/administrateur van de Stichting J.C. Bal Fonds. De heer Van Oostenbrugge is lid van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Bruinisse.

II. Aftredend en herkiesbaar, P.T. de Vries

- a. G. Holster
De heer Holster, geboren op 17 februari 1962, is directeur van een kantoorinrichtingsbedrijf / meubelfabriek. Hij is lid van het bestuur van de reformatorische basisscholen te Dordrecht en voorzitter van de Christelijke Scoutingvereniging "Christiaan de Wet". De heer Holster is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.
- b. P.T. de Vries
De heer De Vries, geboren op 15 mei 1952, is accountmanager bij het ministerie van Financiën. Hij is lid van het Hoofdbestuur van de SGP en adviseur van een gemeenteraadsfractie van de SGP. Verder is hij kennismakelaar in de agrosector en vervult hij een adviesfunctie in het bedrijfsleven (vennootschapsrecht). De heer De Vries woont in Veenwouden en is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.

III. Vacature, J.D. Heijkamp

- a. ir. L. de Knecht
De heer De Knecht, geboren op 13 september 1969, is programmeur van software. Hij is lid van de SGP-fractie in de gemeenteraad van Barneveld. In die hoedanigheid maakt hij deel uit van onder meer de Commissie Samenleving. Hij is voorzitter van de studievereniging in Barneveld en ook bestuurslid van de Vereniging SGP-jongeren geweest. De heer De Knecht is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.
- b. H. van der Smit
De heer Van der Smit, geboren op 17 oktober 1948, is wethouder van de gemeente Reeuwijk. Ook is hij lid van het waterschapsbestuur van Rijnland. Verder is hij lid van het bestuur van het Driestar College, het Hoofdbestuur van de Nederlandse Bond van Boomkwekers, voorzitter van een Landinrichtingscommissie en lid van de Commissie Bomen van het Productschap voor tuinbouw. De heer Van der Smit is lid van de Hervormde gemeente in de Protestantse Kerk in Nederland.

Bijlage 2

Kwantitatief overzicht

	<i>Aantal per 31 december 2007</i>	<i>Aantal per 31 december 2006</i>
Zetels in Tweede Kamer	2	2
Zetels in Eerste Kamer	2	2
Zetels in Europees Parlement (samen met ChristenUnie)	2	2
Leden	26.906.	26.838 ²
Abonnees op <i>De Banier</i>	6.784	6.451
Plaatselijke kiesverenigingen	221	224
Provinciale verenigingen	11	11
Gedeputeerden	1	1
Leden Provinciale Staten	14	23
Burgemeesters	5	4
Wethouders	38	39
Raadsleden	256	256

² In het Jaarverslag 2006 is ten onrechte vermeld: 27.154

Bijlage 3

Verslag van de op 31 maart 2007 gehouden 86^e algemene vergadering (partijdag) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in het Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht

1.1 Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom en opent de vergadering met het laten zingen van Psalm 2 vers 6 en 7.

Daarna leest hij Romeinen 12 : 9-21 en gaat hij voor in gebed. Vervolgens spreekt hij een openingswoord uit naar aanleiding van Romeinen 12 : 11b, luidende: 'Dient den Heere'.

De afgelopen tijd is er veel geschreven over de afschaffing van de slavernij. Inderdaad een donkere bladzijde in onze vaderlandse geschiedenis. Toch is de slavernij nog niet afgeschaft, want wij zijn, zoals wij geboren zijn, slaven van de vorst van de duisternis. En het meest aangrijpende is nog dat wij daar geen erg in hebben, geen last van hebben. Wij zijn slaven van de satan. Zijn dienst lijkt een gemakkelijke dienst die geen moeite of inspanning kost. Wij zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Dat is de diep ingrijpende werkelijkheid van ons bestaan. Maar nu worden wij geroepen de Heere te dienen, een slaaf van Hem te worden. In de grondtekst staat 'Kurios'. Heere of Kurios is de vertaling van de Verbondsnaam. Heere wordt in het Nieuwe Testament gebruikt voor God en Zijn Zoon. In het 'dient den Heere' klinkt dan ook door dat we de satan niet mogen dienen, niet mogen buigen voor geld en goed en de moderne Baäldienst van zinnelijkheid, enz. Van nature echter zijn we allemaal Baäldienaren, in het bijzonder van de afgod 'eigen ik'. Te denken is aan Saulus die het verwachtte van eigengerechtigheid en aan die ene moordenaar aan het kruis voor zijn bekering. God maakt naar Zijn welbehagen van slaven van satan tot gewillige dienaren van Hem. Wat zou het groot zijn als het spreken van de SGP door de Heere gezegend mag worden opdat ogen geopend worden voor de slavendienst van satan. De bezoldiging van de zonde is de dood. Het is een wonder als een mens niet verder kan leven zoals hij altijd geleefd heeft. Als hij de almacht en alwetendheid van God gaat zien. Als de vraag geboren wordt: 'Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?' Dat is een teken van onderwerping aan de Heere. En dat kan alleen door Hem Die de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen voor in zichzelf verloren mensen. Hij is gerekend tot en veroordeeld als een slaaf van satan opdat slaven van satan tot onderdanen van Christus gemaakt zouden worden. De Zaligmaker is volmaakt gehoorzaam geweest om zo het eeuwige leven te verwerven voor slaven van satan. De Heere volvoert Zijn welbehagen. Dat staat niet los van het doel van onze partij. Wij mogen ons niet schamen op te roepen tot het dienen van de Heere. De vraag zal dan niet zijn of wij Hem uiterlijk dienen, maar of het een zaak van ons hart is geworden. Dan is het dienen in dit leven nog gebrekkig en onvolmaakt. Maar dan is er wel het verlangen dat het volmaakt gevonden zal worden. En dat zal de Heere in het toekomstige leven schenken tot eer en verheerlijking van Zijn Naam.

De partijvoorzitter verklaart de vergadering met dit openingswoord voor geopend en meldt dat met kennisgeving afwezig zijn de heren H.C. Schriever, M.M. Markusse, drs. S. Stoop en E. Barten. Het bestuur van de ChristenUnie heeft niemand afgevaardigd in verband met hun eigen bestuurderscongres.

Verder vraagt hij aan de leden van het stembureau, zoals vermeld aan het slot van de agenda, om zich na het zingen van het Wilhelmus te begeven naar de door de leden van de regelingscommissie te wijzen ruimte voor het tellen van de stemmen.

Ook wijst hij er nog op dat agenda, verslag vorige partijdag, voorstellen, etc. allemaal te vinden zijn in het Jaarverslag 2006. Niet-afgevaardigden hebben een agenda met de daarbij behorende bijlagen ontvangen bij hun toegangkaart.

Tot slot deelt hij mee dat voor slechthorenden een hulpmiddel beschikbaar is waarmee zij het geluid beter kunnen horen.

1.2 Telefax aan H.M. de Koningin

De partijvoorzitter deelt mee dat een telefax wordt verzonden aan H.M. de Koningin met de volgende inhoud:

'Majesteit,

De leden van de Staatkundig Gereformeerde Partij, vandaag in algemene vergadering bijeen te Utrecht, betuigen hun eerbied en gevoelens van hartelijke verbondenheid jegens Uwe Majesteit en Uw Koninklijk Huis.

De binnenlandse problemen en vraagstukken waarvoor U zich gesteld ziet, zijn ingewikkeld. De politieke verhoudingen zijn complex. Het wereldgebeuren geeft vele zorgen. Maar wat aangrijpender is: wij hebben de Heere verlaten en Gods geboden houden wij niet.

De onveranderlijke norm van Gods Woord heeft plaats gemaakt voor menselijke inzettingen die berusten op wisselende meerderheden in de publieke opinie. En dat, terwijl voor alle mensen de vaste norm geldt: 'Vrees God, en houd Zijn geboden, want dit *betaamt* allen mensen' (Prediker 12:13b).

God geve u in de vervulling van Uw Koninklijk ambt afhankelijkheid van de Heere, Die het gezegd heeft: 'Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de Sterkte. Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid' (Spreuken 8:14-15). Dat Uw en onze verwachting van Hem mag zijn.

Het is de bede van de leden en het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij, dat Hij U nog lang voor Uw gezin, voor Uw familie en voor ons volk wil sparen. Hij zegene U uit Sion tot welzijn van ons gehele volk.

Utrecht, 31 maart 2007

drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris van het Hoofdbestuur van de SGP'

1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

Op verzoek van de partijvoorzitter worden de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus staande gezongen.

2. Vaststellen van het verslag van de op 25 maart en 24 juni 2006 gehouden Algemene Vergaderingen

De tekst van de verslagen wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van de verslagen worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3.1 Vragen naar aanleiding van Jaarverslag 2006

Van de mogelijkheid vragen te stellen naar aanleiding van het jaarverslag wordt geen gebruik gemaakt.

3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop

Er blijken geen vragen te zijn over de desbetreffende financiële stukken die vervolgens ongewijzigd worden vastgesteld. De Algemene Vergadering déchargeert het Hoofdbestuur.

3.3 Voorstel Hoofdbestuur inzake ledenbijdrage 2008

Een afgevaardigde van de plaatselijke kiesvereniging van Garderen merkt op de verhoging van de contributie gelet op de motivatie daarvan te kunnen billijken, maar vraagt ook dat te willen heroverwegen indien en zodra de SGP weer rijkssubsidie ontvangt.

De ledenbijdrage voor het jaar 2008 wordt vervolgens vastgesteld op € 16,50

4.1 Voorstel van het Hoofdbestuur tot wijziging van de partijstatuten

Het in Bijlage B bij de agenda vermelde voorstel 1 tot wijziging van de partijstatuten wordt met bijna algemene stemmen aanvaard. Aan het statutaire quorumvereiste is voldaan nu 363 afgevaardigden van de in totaal 516 aanwezig zijn (=70,35%).

4.2 Voorstel van het Hoofdbestuur tot wijziging van het algemeen reglement

Het in Bijlage B bij de agenda vermelde voorstel 2 tot wijziging van het algemeen reglement wordt met bijna algemene stemmen aanvaard.

4.3 Voorstel van het Hoofdbestuur tot (her)benoeming van de leden van de Commissie van Beroep

Het in Bijlage B bij de agenda vermelde voorstel 3 tot (her)benoeming van de leden van de Commissie van Beroep wordt met bijna algemene stemmen aanvaard.

4.4 Voorstel plaatselijke kiesvereniging te Brakel

De plaatselijke kiesvereniging van Brakel geeft desgevraagd aan geen behoefte te hebben het voorstel nader toe te lichten. De plaatselijke kiesvereniging van Ede maakt wel gebruik van de mogelijkheid om het door die kiesvereniging ingediende amendement op het voorstel van de plaatselijke kiesvereniging van Brakel nader toe te lichten. Na de tekst van het amendement te hebben voorgelezen, stelt hij dat aan het mediabeleid vele vragen zijn verbonden. De media veranderen in snel tempo. Hoe moet daarmee worden omgegaan? Wat is actief en wat is passief? Wat is verantwoord volgens Gods Woord? Hoe moet met de media worden omgegaan in het publieke domein? Hoe leggen we een en ander uit aan ons nageslacht? De eenheid kan volgens hem worden bevorderd door een brochure te laten opstellen waarin uiteen wordt gezet wat de Bijbel hierover zegt en hoe daar tegenaan wordt gekeken vanuit media en onderwijs.

De partijvoorzitter merkt op dat een evaluatie van het mediabeleid loopt en dat het hangende die evaluatie niet de bedoeling is om nu ter vergadering allerlei evaluerende opmerkingen te maken. Hij verzoekt de afgevaardigden zich dan ook te beperken tot het voorstel en het amendement sec. In dit verband merkt hij op een vraag te hebben ontvangen van de plaatselijke kiesvereniging te Veen. Die vraag luidt: 'Wanneer kunnen de kiesverenigingen de door het Hoofdbestuur beloofde evaluatie en rapportage betreffende de nieuwe mediarijchlijn verwachten?' De partijvoorzitter zegt dat de evaluatie binnen afzienbare termijn zal worden afgerond en dat over de uitkomsten daarvan zal worden gerapporteerd via de rubriek *Van de voorzitter* in *De Banier*.

Een afgevaardigde van de plaatselijke kiesvereniging van Hedel merkt op dat voorzichtigheid geboden is, maar dat ook eerlijk met elkaar moet worden omgegaan. De televisie is zijns inziens als een 'Goliath' over onze gezinnen gekomen. Hij hoopt dat zijn bijdrage mag zijn als de gladde steen van David om deze 'Goliath' te treffen. Hij vraagt om het voorstel in te trekken en een en ander opnieuw te bezien als de evaluatie is afgerond.

Een afgevaardigde van de plaatselijke kiesvereniging van Wierden vraagt ook om het voorstel in te trekken met het oog op het feit dat in volgende algemene vergaderingen alléén voorstellen voor behandeling in aanmerking komen die de laatste drie jaren niet op een algemene vergadering aan de orde zijn gesteld.

De heer ing. N. Zondag zegt dat de provinciale vereniging van Gelderland het voorstel heeft ondersteund. Verder merkt hij op dat de een wel gebruik maakt van media en de ander niet. Dat geeft een slechte uitstraling naar buiten. Hij benoemt radio en televisie als afgoden die onze gezinnen verwoesten en roept op niet te redeneren vanuit de mens.

De afgevaardigde van de plaatselijke kiesvereniging van Brakel geeft desgevraagd aan geen mandaat te hebben het voorstel in te trekken en het dus te handhaven. Nadat de plaatselijke kiesvereniging van Ede de partijvoorzitter gevraagd heeft het reeds bij brief d.d. 13 maart 2007, kenmerk C070313.025, aan de plaatselijke kiesverenigingen toegezonden preadvies op het amendement van de plaatselijke kiesvereniging Ede voor te lezen - hetgeen de partijvoorzitter doet - deelt hij mee evenmin mandaat te hebben het amendement in te trekken. Hij benadrukt nog eens dat het gaat om de vraag voor wie wij nu eigenlijk buigen.

Uit de daarop volgende stemming blijkt dat zowel het amendement als het voorstel met overgrote meerderheid van stemmen wordt verworpen.

5. Presentatie van SGP-Jongeren

De voorzitter van het bestuur van de SGP-Jongeren, de heer J. Kloosterman, krijgt vervolgens de gelegenheid die partijgeleding te presenteren, waarvoor hij dank zegt. Hij merkt op dat de binding tussen de SGP en jongeren minder vanzelfsprekend wordt. Die constatering houdt het bestuur van de SGP-Jongeren bezig. Waar is het lek binnen onze partij? We mogen ruim 80 jaar actief zijn, hebben inmiddels de grootste gemiddelde gezinsgrootte en toch moeten we moeite doen om stabiel te blijven. Dat vraagt om bezinning. Het beginsel van de partij staat vast en is duidelijk en blijvend de moeite waard om overgedragen te worden. Bij steeds meer jonge mensen is het gezag van Gods Woord als basis van ons beginsel in het geding. Dat baart zorgen, al moeten we niet al te somber worden. Bij de laatste gezinsbeurs Wegwijs hebben zo'n 1.000 jongeren zich als nieuw lid aangemeld voor de jongerenorganisatie. Dat geeft weer moed en zorgt ervoor dat we de ongeveer 12.000 leden kunnen handhaven. Niettemin moet hetgeen tot welzijn van heel het volk is, worden vertaald naar de hedendaagse tijd en de jongeren. En in dat verband is het de vraag wat de jongerenorganisatie kan betekenen voor de plaatselijke kiesverenigingen en omgekeerd. Er zijn heel open 'lijnen' tussen het Hoofdbestuur en de jongerenorganisatie, maar op plaatselijk niveau lijkt het daaraan nogal te ontbreken. De SGP-Jongeren richten zich uiteraard primair op jongeren, maar willen er zeker ook zijn voor plaatselijke kiesverenigingen. De vraag is hoe in gezamenlijkheid meer jongeren kunnen worden betrokken bij de partij.

Vervolgens gaat hij in op de structuur van de jongerenorganisatie, bestaande uit een dagelijks bestuur, een politieke en een organisatorische 'vleugel'. De sectie publiciteit is graag bereid mee te denken over publiciteit voor plaatselijk kiesverenigingen. Het is aan te bevelen van de beschikbare expertise en menskracht bij de SGP-Jongeren gebruik te maken. Hetzelfde geldt voor het 'organisatietalent' binnen de sectie jongeren, die avonden, dagen en congressen organiseert voor groot en klein. Verder wijst de heer Kloosterman op de bladen *KLIK* - de basis voor de SGP-raadsleden van de toekomst - en *In Contact*, ook aantrekkelijk in het kader van ledenwerving door plaatselijke kiesverenigingen. De sectie politiek beschikt over veel materiaal, zoals infoschetsen, om ook jongeren te bereiken. Opgeroepen wordt dit soort materiaal te gebruiken bij de doordenking van politieke vraagstukken op plaatselijk niveau. De heer Kloosterman doet de oproep om ten minste één keer per jaar een avond voor en/of met jongeren te organiseren en dit onderwerp op de agenda van de komende bestuursvergadering van de plaatselijke kiesverenigingen te plaatsen. Contactgegevens zijn te vinden op de website www.sgpj.nl.

Tot slot wijst hij op het feit dat het voor de heer drs. G. van Veldhuizen de laatste dag is in dienst van de SGP-Jongeren. De heer Van Veldhuizen heeft heel veel bedacht en gedaan voor de jongerenorganisatie in het bijzonder en de SGP in het algemeen. De heer Kloosterman zegt hem daarvoor heel hartelijk dank en wenst hem veel succes toe in zijn nieuwe werkkring. Op het 'SGP-slabbetje' staat: 'SGP, daar wil ik groot mee worden'. De heer Van Veldhuizen is inderdaad groot geworden met de SGP. De nieuwe jeugdwerkadviseur, de heer D.J. Nijsink, wordt hartelijk welkom geheten. De heer Kloosterman sluit af met de slogan van de SGP-Jongeren: 'SGP, wat anders?!'

De partijvoorzitter zegt de heer Kloosterman hartelijk dank voor zijn presentatie en deelt mee dat op de aan H.M. de Koningin verzonden telefax een antwoord is ontvangen. Het telefaxbericht luidt als volgt:

'Den Haag, 31 maart 2007

*De Weledelgeleerde Heer
Drs. P.A. Zevenbergen
Secretaris van het Hoofdbestuur van de
Staatkundig Gereformeerde Partij*

*Op verzoek van Hare Majesteit de Koningin breng ik U, het hoofdbestuur en de leden van de
Staatkundig Gereformeerde Partij, bijeen ter gelegenheid van Uw algemene vergadering, haar*

oprechte dank over voor Uw vriendelijke bericht en de gevoelens van verbondenheid met haar en haar huis zoals daarin tot uitdrukking gebracht.

Adjutant van Hare Majesteit de Koningin

*Drs. R.J.F. Bergman
Luitenant-kolonel van de
Militair Psychologische en
Sociologische Dienst'*

6. Uitslag van de (her)verkiezing van leden van het Hoofdbestuur

Nadat de partijvoorzitter de hierna onder punt 7 vermelde mededelingen heeft gedaan, maakt hij de uitslag van de verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur bekend.

De heer M.F. van Leeuwen is aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer A.B. Goedhart. Er zijn 362 geldige stemmen uitgebracht en 1 blanco stem. Op de heer Van Leeuwen zijn 350 stemmen uitgebracht en op de heer Goedhart 12 stemmen. De heer Van Leeuwen is derhalve herkozen.

Ook de heer mr. P.J. den Boef is aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer mr. A.J.C. van Bommel. Er zijn 362 geldige stemmen uitgebracht en 1 blanco stem. Op de heer Den Boef zijn 339 stemmen uitgebracht en op de heer Van Bommel 23 stemmen. De heer Den Boef is derhalve herkozen.

Tot slot is ook de heer dr.ir. A.G. Bregman aftreden en herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer J.J. Luteijn. Er zijn 360 geldige stemmen uitgebracht en 3 blanco stemmen. Op de heer Bregman zijn 350 stemmen uitgebracht en op de heer Luteijn 10 stemmen. De heer Bregman is derhalve herkozen.

Desgevraagd zeggen alle drie de herkozen leden van het Hoofdbestuur hun verkiezing onder inwachting van de zegen van de Heere te aanvaarden.

7. Mededelingen

De partijvoorzitter doet een aantal mededelingen.

Aan een ieder wordt één exemplaar van de partijrede gratis ter beschikking gesteld. Na afloop van de middagvergadering kan die worden afgehaald bij de balie. Daarnaast wordt bij de *Banier* die D.V. op 20 april 2007 verschijnt ook een exemplaar van de partijrede gevoegd.

Vandaag verschijnt de nieuwste editie van *Zicht*, het kwartaalblad van de Guido de Brès-Stichting (het studiecentrum voor de SGP). Ditmaal is het een themanummer over *Ethiek in de politiek*, een belangrijk en actueel onderwerp. In het blad staat een interview met vier SGP-wethouders over ethische dilemma's in de bestuurlijke praktijk. Verder diverse bijdragen, onder andere over het compromis, de moderne moraal, het dragen van regeringsverantwoordelijkheid en over ethiek in het Haagse. Bij de stand van het studiecentrum in de hal is dit themanummer over *Ethiek in de politiek* gratis te verkrijgen. Uiteraard is het ook mogelijk om zich op te geven als abonnee van *Zicht* of als donateur van de Guido de Brès-Stichting. Daarmee wordt het werk van deze stichting ten behoeve van de SGP ondersteund. De partijvoorzitter roept op kennis te nemen van de altijd inhoudsvolle artikelen in *Zicht*.

In de op 24 juni 2006 gehouden huishoudelijke vergadering is meegedeeld dat het Hoofdbestuur overwoog om een publieksversie op te stellen van de brochure 'Man en vrouw schiep Hij hen'. Dat is inmiddels gebeurd. De publieksversie heeft de titel 'Van de partij' gekregen. Zeker ook met het oog op kerkelijke verenigingen en scholen is de publieksversie een goed bruikbaar document geworden. Overigens blijft het wel van belang te onderkennen dat de overdracht van beginselen en de communicatie daarover veel breder getrokken moet worden dan alleen dit onderwerp. Niettemin kan de publieksversie in dat geheel een zeer nuttige functie vervullen.

De publieksversie is eveneens te krijgen bij de stand in de hal.

8. Rondvraag

De partijvoorzitter deelt mee dat een vraag is ontvangen van de plaatselijke kiesvereniging van Veen over de evaluatie van de mediarijchtlijn en de rapportage daarover. Die vraag is al beantwoord bij de behandeling van het desbetreffende voorstel.

Van de plaatselijke kiesvereniging van Rijssen is de vraag ontvangen om de kosten van de maaltijd in een duidelijk vroeger stadium bekend te maken. Deze kiesvereniging vergoedt voor alle afgevaardigden en belangstellenden uit Rijssen de helft van de kosten van de maaltijd. De penningmeester of zijn vervanger heeft de opdracht om dit totaalbedrag en zijn eigen bijdrage in de collectezak te doen. Derhalve is het voor hem belangrijk om in een eerder stadium het bedrag te kennen.

De partijvoorzitter antwoordt dat in volgende jaren zal worden geprobeerd aan dit verzoek tegemoet te komen. Overigens kan bedoeld bedrag ook altijd achteraf worden overgemaakt.

De plaatselijke kiesvereniging van Scherpenzeel vraagt waarom er relatief weinig zelfstandige ondernemers voorkomen op de advieslijst voor de Tweede Kamerverkiezingen.

De partijvoorzitter antwoordt dat gelet wordt op verschillende criteria zoals beginselgetrouw, vakbekwaam, kerkelijke gezindheid en regionale spreiding. Het is dan welhaast onmogelijk aan alle criteria in gelijke mate recht te doen. Overigens moeten plaatselijke kiesverenigingen vooral ook gebruik maken van hun recht om kandidaten voor te dragen, waarbij dan uiteraard ook naar bedoeld aspect kan worden gekeken.

De plaatselijke kiesvereniging van Vlaardingen / Schiedam stelt een vraag over de kosten van de vergaderlocatie voor de jaarvergadering in het congresgebouw (Beatrixtheater) in Utrecht. De vraag is of er gezocht kan worden naar een goedkopere vergaderlocatie.

De partijvoorzitter antwoordt dat een dergelijk onderzoek al in gang is gezet.

De plaatselijke kiesvereniging van Waddinxveen heeft een tweetal vragen. In de eerste plaats wordt opgemerkt dat het hen is opgevallen dat op de SGP bij de laatste verkiezingen – voor Tweede Kamer en Provinciale Staten – in diverse gemeenten minder stemmen is uitgebracht. Gevraagd wordt of het de bedoeling is om bedoelde verkiezingsuitslagen op landelijk niveau te analyseren. De partijvoorzitter antwoordt dat elke verkiezing wordt geanalyseerd, dus ook deze verkiezingen.

Verder vraagt deze kiesvereniging om bij de evaluatie van het mediabeleid als aandachtspunt mee te nemen 'de gratis zendtijd voor politieke partijen'. De partijvoorzitter antwoordt dat van bedoelde zendtijd nimmer gebruik is gemaakt door de SGP omdat het altijd werd geschaard onder 'actief mediabeleid'. Hij zegt toe dit aandachtspunt te betrekken bij de lopende evaluatie van de mediarijchtlijn.

9. Collecte voor de kosten van de maaltijd

Met het oog op de kosten van de maaltijd (zo'n € 18,=), de partijrede, zaalhuur, etc. doet de partijvoorzitter een beroep op de milddadigheid van de aanwezigen met het oog op de te houden collecte. Tijdens het zingen van Psalm 119 vers 82 en 83 wordt gecollecteerd.

10. Afsluiting ochtenddeel en gebed voor de maaltijd

Op verzoek van de partijvoorzitter besluit ds. H. van den Belt het ochtenddeel met gebed waarin hij tevens een zegen vraagt voor de te nuttigen maaltijd.

11. Gebed na de maaltijd en opening middagvergadering

De partijvoorzitter opent de middagvergadering met het lezen van Psalm 33, waarna hij laat zingen Psalm 33 vers 6 en vooraan in gebed, tevens dankgebed voor de genuttigde maaltijd.

Vervolgens zegt hij de leden van de partij hartelijk dank voor de betoonde milddadigheid na het inhouden van de rijkssubsidie. Verder deelt hij mee dat de partijrede helaas niet bij de balie is te krijgen omdat die per abuis is vergeten mee te nemen naar Utrecht. Tot slot dankt hij de leden van het stembureau voor de door hen verrichte werkzaamheden.

12. Rede van ir. B.J. van der Vlies, voorzitter Tweede Kamerfractie

De heer Van der Vlies spreekt een rede uit onder de titel 'Uw gunst, Uw trouw, Uw woord' waarvoor hij door de partijvoorzitter hartelijk wordt bedankt.

De integrale tekst van de partijrede, waarnaar korthedshalve wordt verwezen, is als bijlage bij *De Banier* van 20 april 2007 (86^e jaargang, nr. 8) toegezonden aan alle leden en donateurs van de SGP.

13. Forumdiscussie naar aanleiding van de partijrede

De algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur, de heer W. Koliijn, opent de forumdiscussie met enkele inleidende woorden. Het forum bestaat naast de heer Koliijn uit de heren ir. B.J. van der Vlies, K.J.G. Kats en J.J. Luteijn.

De forumvoorzitter vraagt welke punten van herkenning de heren Kats en Luteijn vonden in de partijrede van de heer Van der Vlies.

De heer Kats wil op een tweetal punten de bijzondere aandacht vestigen. Dat betreft in de eerste plaats de 'antibeweging' binnen de achterban van de SGP als het gaat om de islam. De reactie daarop van iemand als Tweede Kamerlid Wilders, lijkt (te) veel weerklank onder SGP'ers te vinden en kan gemakkelijk - zeker onder de jeugd - omslaan in 'vreemdelingenhaat'. Opvattingen moeten goed worden onderscheiden van personen. In de tweede plaats heeft hij hoge verwachtingen van de aandacht voor jeugd en gezin, maar waarschuwt hij tegen het 'dicht spijkeren' van dit beleidsterrein door de rijksoverheid.

De heer Luteijn sluit zich bij het laatste aan en zegt dat gewaakt moet worden tegen 'bevoogding' vanuit Den Haag. Hij denkt overigens dat dit kabinet wel beter met lokale overheden zal omgaan als onder het vorige kabinet het geval was. Verder vraagt hij met klem aandacht voor het ook door de heer Kloosterman in de ochtendvergadering al gesignaleerde probleem van een minder vanzelfsprekende binding met de partij. Desgevraagd licht de heer Luteijn dat verder toe door enkele voorbeelden te geven. Zo was er voor de kandidatenlijst voor de verkiezing van Provinciale Staten in Noord-Brabant geen SGP'er te vinden die op nummer 2 wilde staan. Ook voor de raadsfractie in Werkendam is het moeilijk om burgercommissieleden te vinden. Er zijn plaatselijke kiesverenigingen met grote zorgen over de opvolging van zittende raadsleden. Er zijn steeds minder mensen te vinden die de partijdag willen bezoeken. En tot slot: bij de laatste verkiezingen voor Provinciale Staten hebben zo'n 10.000 stemmers de SGP de rug toegekeerd. Dat baart hem zorgen. De heer Kats roept op om jongeren actief te benaderen en hen ook op kandidatenlijsten te plaatsen. Desgevraagd verduidelijkt hij nog zijn opvattingen over de gevoeligheid van jongeren, ook vanuit de achterban van de SGP, voor het gedachtegoed van bijvoorbeeld 'Lonsdale-jongeren'. Onze jongeren kunnen op die manier een gemakkelijke prooi worden voor racisme. Daarom pleit hij nogmaals voor het investeren in jongeren en het blijven benadrukken van het onderscheid tussen personen en opvattingen.

De heer Van der Vlies geeft desgevraagd de opvatting van de SGP over het onderscheid tussen kerk en staat. Zij moeten zich wederkerig niet 'bemoeien' met benoemingen, etc. Overigens zitten er ook goede kanten aan de scheiding tussen kerk en staat. Te denken valt aan de distantie van de overheid met betrekking tot het onderwijs en het feit dat de Algemene Wet Gelijke Behandeling niet doorwerkt tot in de kerken. Niettemin lijkt de scheiding tussen kerk en staat inmiddels te verworden tot een scheiding tussen religie en politiek en dat raakt de SGP natuurlijk in het hart. Het is niet alleen een onheuse, maar ook een onwerkelijke stelling. Immers, socialisten en liberalen laten zich toch ook door hun overtuiging leiden in hun politieke werk? De heer Van der Vlies wijst in dit verband op een al weer enige jaren geleden verschenen nota van de Guido de Brès Stichting over 'theocratische politiek'.

Voor wat betreft de eventuele nietigheid van het eerste zogenoemde homohuwelijk in Nederland wordt door de heren Van der Vlies en Van der Staaij gesteld dat nooit is gebleken dat daaraan enig formeel-juridisch gebrek kleefde.

Het forum wordt er nog eens op gewezen hoe belangrijk het is om jongeren te interesseren voor de politiek. De heer Kats bevestigt dat en zegt dat hij menselijkerwijs gesproken op z'n 33^e nooit

burgemeester zou zijn geweest als hij niet al op z'n 25^e was benaderd door de plaatselijke kiesvereniging en op z'n 27^e niet al was gevraagd voor een plaats op de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen. Verder geeft hij als voorbeeld het uitnodigen van jongeren, bijvoorbeeld via jeugdverenigingen, om het 'gemeenteraadsspel' te spelen. Ook geeft hij aan in de gemeente Liesveld alle groepen 8 van de basisscholen uit te nodigen voor een in de raadzaal na te spelen raadsvergadering onder zijn leiding. Daarvoor is ook een lespakket beschikbaar. Ook op deze manier wordt de politiek dichterbij jongeren gebracht. De heer Luteijn benadrukt dat niet alleen naar jongeren moet worden gekeken, maar dat vooral ook de mannen van middelbare leeftijd te vaak 'ontbreken'. Het besef moet groeien dat we er in eensgezindheid de schouders onder moeten zetten, dat we als politici wervend bezig moeten zijn en dat tijd vrijgemaakt moet worden voor politieke activiteiten waarvan de noodzaak buiten kijf staat. De forumvoorzitter zegt dat nog altijd sprake is van een groot plichtsbesef, maar dat helaas wel langzaam afneemt. Opgemerkt wordt dat de oproep wordt gemist aan de 'vaders om hun zonen te binden aan de partij'.

De forumvoorzitter bedankt de leden van het forum heel hartelijk voor hun inbreng.

14. Collecte voor het Verkiezingsfonds

Tijdens het zingen van Psalm 40 vers 4 en 5 wordt gecollecteerd.

15. Slotwoord

Ds. Vlietstra leest Lukas 23 : 39-43 en spreekt zijn slotwoord uit naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte.

Of nu links of rechts van het kruis van Jezus wordt gekeken, aan beide zijden hangt een kwaaddoener. Er is tussen die twee geen onderscheid en daarin vertegenwoordigen zij de hele mensheid. Op Golgotha blijkt dat het kruis scheiding maakt en dat er van geen alverzoening sprake is. Maar ook dat beide van nature gelijk zijn. Beide zijn moordenaars en beide worden voorgesteld als mannen die spotten met de Heiland op een moment dat zij de dood voor ogen hebben. Er wordt wel eens gezegd dat het met ons allemaal anders zou gaan als we iets ergs zouden meemaken. Deze mannen zijn echter veroordeeld, aan het kruis genageld, ze hebben met de Heere gespot en blijven wat ze zijn. Daarom: als onderscheid wordt gemaakt, ligt het niet aan de omstandigheden, maar is dat Gods werk. Genade valt vrij en soeverein en maakt God groot Die Zijn almacht in dit Schriftgedeelte komt te tonen op het moment dat Hij die almacht niet gebruikt om Zelf van het kruis af te komen. Beide moordenaars hebben gespot. Als de Heilige Geest ons leert wie wij van nature zijn, dan zullen wij ons niet boven deze moordenaars verheffen. En laten wij niet vergeten hoe die ene moordenaar van het kruis zo in de eeuwige rampzaligheid valt. Maar in de andere moordenaar wordt Gods genade verheerlijkt. Hij gaat God prijzen. Hij is tot bekering gebracht in het laatst van zijn leven. Dat voorbeeld van wat de Heere vermag mag door ons echter niet worden misbruikt. Geloofd mag worden dat het woord van de Heere Jezus, 'Vader, vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen' door God is gebruikt om de ogen van deze ene moordenaar te openen voor de toestand waarin hij zich bevindt. De schrik is in zijn ziel geslagen. Hij ziet dat hij moet verschijnen voor Gods rechterstoel zonder iets te bezitten waarmee hij voor Christus kan verschijnen. De ogen worden geopend voor zijn verlorenheid en die van de andere moordenaar. Daarom gaat hij, gedreven door de Heilige Geest, ernstig oproepen tot bekering. Dat mag ons allen wel geschonken worden, in staten, in raden en in kamers. 'Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?' Zo heeft hij als een gezant van Christuswege bewogen tot het geloof, om zich met God te laten verzoenen. Maar hij zegt meer. 'En wij toch rechtvaardiglijk; want wij ontvangen *straf*, waardig hetgeen wij gedaan hebben'. Hij gaat de doodstraf billijken. Hij erkent het ernaar gemaakt te hebben, de straf verdiend te hebben. Hij gaat zijn leven zien in eeuwigheidslicht.

'Ik heb gedaan, wat kwaad is in Uw oog;
Dies ben ik, HEER', Uw gramschap dubbel waardig,
'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog;
Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.'

Maar ook:

'Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, HEER';
Uw oordeel rust op d' allerbeste wetten;
Uw loon, Uw straf beantwoordt aan Uw eer.'

Is deze belijdenis door de werking van de Heilige Geest al in ons hart gebracht? Deze moordenaar leert in een zeer kort tijdsbestek kennen wat allen leren kennen die de Heere hebben leren vrezen. Het is opmerkelijk dat hij als een kwaaddoener die de Heere niet heeft gediend, leert zien dat de Heere rechtvaardig is. 'Maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan'. Het is ook onze roeping om groot en goed van de Heere te spreken. Dan komt deze moordenaar tot een ootmoedig gebed. 'Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.' De schenker vergat Jozef toen hij de vrijheid herkrege had. Jozef was bij het verkeerde adres, maar deze moordenaar is bij het goede Adres. De wereld denkt dat dood, dood is. Maar deze moordenaar gelooft dat naast hem een Koning hangt te sterven van een Koninkrijk dat niet van deze wereld is. Hij ziet meer in deze Koning dan de discipelen zagen die een aards koninkrijk verwachtten. Het is een belijdenis om jaloers op te worden. En Christus beantwoordt dit gebed. Daar ligt een bemoediging in voor ellendigen, voor kermers. 'En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, zeg ik u'. Voorwaar, dat is: het zal waar en zeker zijn. 'Heden', vandaag nog, 'zult gij met Mij in het Paradijs zijn'. Om de Heere daar altijd te mogen dienen. De toegang tot dit Paradijs, dat door de zondeval gesloten is, wordt ontsloten door het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Ook voor de moordenaar komt daar nog wel het nodige op af. Het zal even later donker worden op de aarde. Christus is de Eerste van de kruiselingen Die Zijn leven aflegt. Dat zal zeker door de duivel benut zijn om deze moordenaar nog aan te vechten. Zijn Koning was immers weg. Maar als zijn beenderen gebroken worden, gaat hij in het Paradijs. Jaloers staren we deze moordenaar na. Als ons laatste ogenblik aanbreekt, hebben we dan dezelfde belijdenis geleerd? Het komt er op aan dat Christus ook onze Koning is geworden.

Vervolgens wordt op verzoek van ds. Vlietstra gezongen Psalm 6 vers 9 en gaat hij voor in gebed.

16. Sluiting

De partijvoorzitter dankt ds. Vlietstra voor zijn ernstige, inhoudsvolle en toepasselijke slotwoord.

Vervolgens verzoekt hij de kamerleden staande toe te zingen Psalm 134 vers 3, hetgeen daarna geschiedt.

Tot slot wenst hij een ieder wel thuis en een gezegende zondag, waarna hij de vergadering sluit.

Verslag van de penningmeester (toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2007; bedragen afgerond op 1.000 euro's)

Algemeen

Het financiële jaarverslag 2007 is voor de partij een zeer bijzonder verslag. Het verslagjaar werd ingegaan met het gegeven dat dit het tweede jaar voor de partij zou zijn zonder overheidssubsidie. Daarop waren de inkomsten en uitgaven van de begroting 2007 dan ook gebaseerd. Echter, in de laatste maand van dit jaar mochten we, met grote dankbaarheid, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties haar herziene positieve beschikking op onze subsidieaanvragen van 2006 en 2007 ontvangen op basis van de gerechtelijke uitspraak van de Raad van State van 5 december 2007 en ontvingen we omgaande alsnog de subsidie voor 2006 en het voorschot voor 2007. Door deze situatie ontstaan op onderdelen sterk afwijkende verschillen tussen de begroting 2007 en de werkelijke cijfers. Immers uitgaven werden in 2007 op een voorzichtige wijze gedaan (we hadden geen subsidie meer) en deze konden ook in het verslagjaar niet meer worden bijgesteld door de late zekerheid van subsidie, eind december 2007.

In 2007 ontvingen wij door de gehouden inzameling voor de vervallen subsidie een groot bedrag aan giften, terwijl we nu alsnog voor 2007 subsidie ontvingen en zelfs ook de nabetaling van subsidie van 2006. Hierdoor ontstaat er in 2007 een formidabel resultaat. Ook nog eenmalig extra versterkt door het boekresultaat van de verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis in 's-Gravenhage, door de verhuizing in 2006 van het partijbureau naar een gehuurd kantoorgebouw in Gouda.

Bezien is of de in 2006 en 2007 ontvangen giften voor de vervallen subsidie aan de giftgevers teruggestort zou kunnen worden. Besloten is om dat niet te doen omdat dat juridisch niet mogelijk is en de giften fiscaal door gevers in 2006 en 2007 al zijn afgetrokken. Wél is uit het resultaat 2007 een bestemmingsreserve gevormd voor de verkiezingskosten in de jaren 2008 t/m 2011. Voor die verkiezingen behoeven dan te zijner tijd geen giftenacties meer gehouden te worden. Op deze wijze zullen de giften alsnog de doelstelling krijgen voor het werk van de Staatkundig Gereformeerde Partij en zal het niet leiden tot een oppotten van gelden of tot een versterking van de vermogenspositie van de partij.

Onderstaand geven wij u een korte toelichting op de onderscheiden posten van de jaarrekening 2007, waarbij wij vooraf aangeven dat voor de vergelijkende cijfers, tussen realiteit en begroting, in de jaarrekening wordt uitgegaan van de door het Hoofdbestuur vastgestelde begroting 2007 met overheidssubsidie.

BATEN

Partijbijdragen

Aan partijbijdragen werd € 37.000,-- meer ontvangen, omdat door het wegvallen van de subsidie € 15,-- per lid werd afgedragen. De bijdrage met subsidie was voorheen € 13,50.

Partijorgaan (inkomsten)

Per saldo waren de totale baten voor *De Banier* € 67.000,-- meer dan begroot. De betaalde oplage van *De Banier* was ten opzichte van de begroting in 2007 10% meer dan verwacht, waardoor er € 12.000,-- meer abonnementsgeld binnenkwam. Ook de advertentie-inkomsten vielen € 4.000,-- hoger uit. De overbetalingen en de vrije giften voor de kosten van de verhoogde oplages van *De Banier* aan alle leden waren € 51.000,-- meer. De acceptgiro voor dit doel werd door de leden met een gemiddeld groter bedrag bedeed dan voorheen.

Subsidie

Aangezien we nu in 2007 voor 2006 en 2007 de overheidssubsidie ontvingen, viel deze post voor de partij € 461.000,-- hoger uit.

Rente

Ook de rente resultaten waren € 22.000,-- hoger dan begroot. Dit is vooral te danken aan de aantrekkelijke markttarieven en hogere liquiditeiten door o.a. de opbrengst van de verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis.

Giften

In de achterliggende jaren lag het jaarlijkse giftenbedrag rond de € 15.000,--, zoals begroot. In het verslagjaar werd dit bedrag, door de inzameling van giften voor de vervallen subsidie met het formidabele bedrag van € 360.000,-- overschreden.

Overige

Het bedrag van € 437.000,-- betreft de behaalde boekwinst op de verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis.

LASTEN

SGP-bureau

De lasten voor het SGP-bureau vielen € 6.000,-- hoger uit dan begroot. Hiervoor waren meerkosten van juridische bijstand bij de onderscheiden processen verantwoordelijk.

CVV

De in 2007 opgeheven zelfstandige Stichting voor Voorlichting en Vorming is vanaf die datum ondergebracht bij het onderdeel Communicatie, voorlichting en vorming.

Juist deze afdeling heeft een sterke stimulerende impuls gekregen in haar extra uit te voeren activiteiten van publiciteit en de vitalisering van kiesverenigingen, zodra de partij weer subsidie zou ontvangen. Daarom waren haar lasten in de begroting met subsidie voor 2007 begroot op het forse bedrag van € 294.000,--. Zij kon haar activiteiten door het achterblijven van de subsidie in 2007 helaas niet realiseren. Hierdoor werden de werkelijke lasten voor 2007 beperkt tot een bedrag van € 196.000,--.

Bijdragen in tekorten

Voor de begroting van 2007 was voor bijdragen in de tekorten van het studiecentrum SGP, de SGP-jongeren en de Stichting Fractiebijstand SGP door de partij een bedrag begroot van € 184.000,--. In werkelijkheid zijn de bijdragen uitgekomen op slechts € 71.000,--. Een verdere toelichting per geleiding volgt hieronder. Daarnaast vond aan de partij de terugbetaling plaats van de extra partijbijdrage in 2006 aan het studiecentrum SGP en aan die van de SGP-jongeren door het wegvallen van de subsidie, te weten een bedrag van € 324.000,--. Per saldo kwam de werkelijke bijdrage in 2007 daardoor voor de partij uit op een bate van € 253.000,--.

Studiecentrum SGP

Voor het studiecentrum was een partijbijdrage begroot van € 84.000,--. In werkelijkheid is de bijdrage voor 2007 uitgekomen op € 38.000,--. De lagere bijdrage van € 46.000,-- is het gevolg van hogere giften/donaties en lagere personeelskosten en minder uitgaven voor publiciteit en bijeenkomsten.

SGP-jongeren

De bijdrage vanuit de partij voor onze jongerenorganisatie was voor het jaar 2007 begroot op € 50.000,--. In 2007 is de werkelijke bijdrage uitgekomen op € 34.000,--. De lagere bijdrage ontstond door hogere ontvangsten van giften en sponsorgelden. Daarnaast waren er met name hogere uitgaven voor publiciteit en bijeenkomsten. Per saldo voor de partij een lagere last van € 16.000,--.

Stichting Fractiebijstand

De verwachting was dat vanuit de partij in 2007 een bijdrage zou moeten worden verstrekt voor de dekking van de tekorten van de Stichting Fractiebijstand SGP. Daarvoor was in de begroting van de partij een bedrag opgenomen van € 50.000,--. In werkelijkheid is er in 2007 door de partij voor deze stichting nog geen bijdrage nodig. De reden is gelegen in het feit dat door verhoging van de subsidiegrondslagen voor de fractie en aanmerkelijk lagere personeelskosten door personele mutaties met lagere kosten en een vacature van een aantal maanden, deze stichting in 2007 nog geen bijdrage nodig heeft.

Verkiezingen

Onder dit hoofdstuk waren de kosten begroot ten bedrage van € 243.000,--, zijnde de jaarlijkse dotatie vanuit de ledenbijdrage voor het verkiezingsfonds en de dotatie van het positieve resultaat van de uitgave "De Banier" vermeerderd met de uitgaven voor de provinciale statenverkiezing 2007 en een reservering voor de komende 2^e Kamerverkiezingen. Als werkelijke kosten 2007 zijn de twee genoemde dotaties opgenomen van 2007, alsook de in 2006 gepasseerde dotaties door het wegvallen van de subsidie. Ook de kosten van de provinciale statenverkiezing 2007 zijn hierin opgenomen. Verder is door de vorming van de nieuwe bestemmingsreserve verkiezingen de reservering voor toekomstige 2^e Kamerverkiezingen bij deze post vervallen. Hierdoor is de werkelijke last voor 2007 uitgekomen op € 311.000,--. Per saldo € 68.000,-- meer dan begroot.

Partijorgaan (uitgaven)

De totale kosten van de uitgave van *De Banier* bleven € 5.000,-- binnen de begroting door lagere doorbelasting van personele kosten.

Vergaderkosten

De kosten van vergaderingen, enz. bleven € 8.000,-- binnen de begroting.

Resultaat 2007

Het boekjaar 2007 werd afgesloten met het grote positieve resultaat van € 1.857.000,--. Dit was het resultaat van per saldo € 1.385.000,-- meer inkomsten en per saldo € 472.000,-- minder uitgaven, zoals hiervoor op onderdelen reeds is toegelicht.

WINSTBESTEMMING

Bestemmingsreserve huisvesting

Voor de behaalde boekwinst bij de verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis van € 437.000,-- werd een bestemmingsreserve gevormd voor toekomstige herbesteding voor nieuwe kantoorhuisvesting.

Bestemmingsreserve verkiezingen

Op basis van de historische kosten in de voorgaande jaren werd voor de toekomstige verkiezingen in 2008 tot en met 2011 (waterschapsverkiezingen; Europese verkiezingen; 2^e Kamerverkiezingen; provinciale statenverkiezingen) een bestemmingsreserve verkiezingen gevormd van € 800.000,--. De reden van de vorming van deze reserve is dat op die manier de in de jaren 2006 en 2007 ontvangen grote hoeveelheid giften uit de achterban voor de weggevalen overheidssubsidie - nu weer overheidssubsidie is ontvangen - alsnog doelgericht zullen worden besteed voor het uitdragen van de SGP-beginselen in onze samenleving.

Ten slotte

U zult begrijpen dat ons woorden tekortschieten om onze grote dankbaarheid te beschrijven voor dit enorme financiële resultaat dat onze partij, ondanks alle tegenslagen, verdrietelijkheden en tegenstand die wij veelvuldig ondervinden, te beurt valt. De Heere zij daarvoor allereerst erkend en dank en eer toegebracht. Daarnaast wil ik allen zeer hartelijk dankzeggen voor de enorme offervaardigheid die door de achterban voor onze partij aan de dag is gelegd. En u begrijpt, nu dit mijn laatste bijdrage is als uw partijpenningmeester, ik niet bezwaard maar met vrijmoedigheid afscheid durf nemen en aan mijn opvolger, vanuit een goede financiële basis, het werk overdraag. Maar

*"Niet ons, o Heere, niet ons,
Uw Naam alleen
Zij, om Uw trouw en goedertierenheên,
All' eer en roem gegeven."*

Elspeet, 6 februari 2008

J.D. Heijkamp, penningmeester

BALANS PER 31 DECEMBER 2007*(bedragen in euro's)*

	<u>31-12-2007</u>	<u>31-12-2006</u>
AKTIEF		
Materiele vaste activa		
Kerstenhuis - aankoop	-	77.597
Kerstenhuis - renovatie	-	-
Kantoorinrichting/apparatuur	5.321	7.417
Financiële vaste activa		
Effecten	299.540	309.660
Deposito's	3.414.644	1.440.307
Vorderingen		
Rekening-courant		
Guido de Bres Stichting, Studiecentrum SGP	24.674	-
Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum SGP	-	12.540
SGP-jongeren	11.426	-
Stichting Fractiebijstand SGP	-	3.489
Partijbijdragen	33.955	15.775
Rente	29.624	42.004
Overige	38.258	35.772
Subsidies	89.635	-
Liquide middelen	64.557	51.388
	<u>4.011.634</u>	<u>1.995.949</u>
PASSIEF		
Vermogen		
Bestemmingsreserve huisvesting	436.898	-
Bestemmingsreserve verkiezingen	800.000	-
Algemene reserve	2.096.096	1.550.425
Voorzieningen		
Onderhoud Kerstenhuis	-	36.402
Verkiezingsfonds	428.359	242.818
Dekking tekorten gelieerde stichtingen / vereniging	143.262	69.357
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Bres Stichting, Studiecentrum SGP	-	5.978
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	5.426	-
SGP-jongeren	-	8.121
Stichting Fractiebijstand SGP	2.250	-
Partij-orgaan	51.598	8.973
Overige	47.745	73.875
	<u>4.011.634</u>	<u>1.995.949</u>

REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER HET JAAR 2007

(bedragen in euro's)

	2007		2006
	<u>uitkomst</u>	<u>begroting</u>	<u>uitkomst</u>
BATEN			
Partijbijdragen	401.749	365.000	394.754
Partij-orgaan	367.451	300.000	280.108
Subsidie	910.449	449.000	11.286
Rente	72.057	50.000	51.429
Giften	374.974	15.000	344.362
Overige	436.898	-	-
	<u>2.563.578</u>	<u>1.179.000</u>	<u>1.081.939</u>
LASTEN			
SGP-bureau	143.176	136.250	205.226
CVV	195.968	293.750	-
Bijdragen in tekorten	252.604-	183.500	534.689
Partij-orgaan	277.718	283.000	267.962
Verkiezingen	310.650	242.500	-
Vergaderkosten	32.241	40.000	41.400
Overige	-	-	13.282
	<u>707.149</u>	<u>1.179.000</u>	<u>1.062.559</u>
Resultaat	<u>1.856.429</u>	<u>-</u>	<u>19.380</u>
Winstbestemming:			
Bestemmingsreserve huisvesting	436.898	-	-
Bestemmingsreserve verkiezingen	800.000	-	-
Algemene reserve	619.531	-	19.380
	<u>1.856.429</u>	<u>-</u>	<u>19.380</u>

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de in dit jaarverslag opgenomen balans en rekening van baten en lasten van de Staatkundig Gereformeerde Partij te 's-Gravenhage over 2007 op de juiste wijze is ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2007 van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Bij die jaarrekening hebben wij op 8 februari 2008 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van de balans en de rekening van baten en lasten in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2007 van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de balans en de rekening van baten en lasten te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig dienen wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de balans en de rekening van baten en lasten op de juiste wijze is ontleend aan de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de balans en de rekening van baten en lasten in alle van materieel belang zijnde aspecten op de juiste wijze ontleend aan de jaarrekening.

Toelichting

Wij vestigen er de aandacht op dat voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van de vereniging en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle de balans en de rekening van baten en lasten dienen te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening, waaraan deze zijn ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 8 februari 2008 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring. Deze toelichting doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Doorn, 8 februari 2008
VAN REE ACCOUNTANTS EN
BELASTINGADVISEURS BV

drs. A.H.J. Kraaij
Registeraccountant

Staatkundig Gereformeerde Partij
Burgemeester van Reenensingel 101
2803 PA GOUDA

T: 0182 - 69 69 00
F: 0182 - 57 32 22
E: partijbureau@sgp.nl
I: www.sgp.nl